

آزمون‌های سراسر گاج

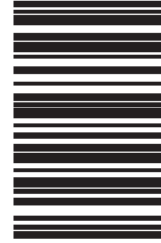
گزینه‌دو در سراسر انتخاب کنید.

سال تحصیلی ۹۸-۱۳۹۷

دفترچه شماره ۳

آزمون شماره ۲۰

جمعه ۹۸/۰۱/۲۳

پاسخ‌های تشریحی

پایه دوازدهم انسانی

دوره‌ی دوم متوسطه

نام و نام خانوادگی:	شماره داوطلبی:
تعداد سؤالاتی که باید پاسخ دهید: ۲۳۰	مدت پاسخگویی: ۲۱۵ دقیقه

عناوین مواد امتحانی آزمون گروه آزمایشی علوم انسانی، تعداد سؤالات و مدت پاسخگویی

ردیف	مواد امتحانی	تعداد سؤال	شماره سؤال		مدت پاسخگویی
			از	تا	
۱	فارسی	۲۵	۱	۲۵	۱۸ دقیقه
۲	زبان عربی (عمومی)	۲۵	۲۶	۵۰	۲۰ دقیقه
۳	دین و زندگی	۲۵	۵۱	۷۵	۱۷ دقیقه
۴	زبان انگلیسی	۲۵	۷۶	۱۰۰	۲۰ دقیقه
۵	ریاضی و آمار ۳	۲۰	۱۰۱	۱۲۰	۳۰ دقیقه
۶	علوم و فنون ادبی ۳	۲۰	۱۲۱	۱۴۰	۲۰ دقیقه
۷	عربی، زبان قرآن ۳	۱۰	۱۴۱	۱۵۰	۱۰ دقیقه
۸	تاریخ ۳	۲۰	۱۵۱	۱۷۰	۲۰ دقیقه
۹	جغرافیا ۳	۲۰	۱۷۱	۱۹۰	۲۰ دقیقه
۱۰	جامعه‌شناسی ۳	۲۰	۱۹۱	۲۱۰	۲۰ دقیقه
۱۱	فلسفه دوازدهم	۲۰	۲۱۱	۲۳۰	۲۰ دقیقه

برای اطلاع از نتایج آزمون و زمان دقیق اعلام آن در کانال تلگرام گاج عضو شوید. @Gaj_ir

آزمونهاى سراسر گاج

دفتر مرکزی تهران، خیابان انقلاب، بین چهارراه ولیعصر (عج) و خیابان فلسطین، شماره ۹۱۹

اطلاع رسانی و ثبت نام ۰۲۱-۶۴۲۰

نشانی اینترنتی www.gaj.ir

دروس	طراحان	ویراستاران علمی
فارسی	امیرنجات شجاعی - مهدی نظری	ابوالفضل مزرعتی - اسماعیل محمدزاده مسیح گرجی - مریم نورینیا
زبان عربی	بهروز حیدریکی	حسام حاج مومن - سید مهدی میرفتحی شاهر مرادیان - مختار حسامی
دین و زندگی	مرتضی محسنی کبیر	بهاره سلیمی
زبان انگلیسی	امید یعقوبی فرد	مریم پارسائیان
ریاضیات	محمد یگانه	ندا فرهختی - پگاه افتقار سودابه آزاد
تاریخ	محمداسماعیل سلمان پور	سیده مریم میرقاسمی - مریم پارسائیان فاطمه ساریخانی - لیلا عباسی
جغرافیا	محسن مصالایی	محمداسماعیل سلمان پور سیده مریم میرقاسمی - مریم پارسائیان لیلا عباسی
جامعه‌شناسی	مبینا تاجیک	نصیبه کلانتری - سیده مریم میرقاسمی مریم پارسائیان - لیلا عباسی
فلسفه	سید حسام‌الدین جلالی	عماد صفرزاد - مریم پارسائیان نصیبه کلانتری

آماده‌سازی آزمون

مدیریت آزمون: ابوالفضل مزرعتی

بازبینی و نظارت نهایی: سارا نظری

برنامه‌ریزی و هماهنگی: مریم جمشیدی عینی - مینا نظری

ویراستاران فنی: بهاره سلیمی - ساناز فلاحی - آمنه قلی‌زاده - مروارید شاه‌حسینی - مریم پارسائیان

مدیر فنی: مهرداد شمسی

سرپرست واحد فنی: سعیده قاسمی

طراح شکل: فاطمه میناسرشت

حروف‌نگاران: پگاه روزبهانی - زهرا نظری‌زاد - سارا محمودنسب - نرگس اسودی - فرهاد عبدی

امور چاپ: عباس جعفری

۱۰ ۲ ورد سحرم: مضافالیه مضافالیه / زمزمه‌ی نغمه‌ی چنگ:
مضافالیه مضافالیه / آهنگ مناجات من: مضافالیه مضافالیه (۳ مورد)

بررسی سایر گزینه‌ها:

- (۱) سرمست می عشق: مضافالیه مضافالیه / می عشق تو: مضافالیه مضافالیه (۲ مورد)
(۳) چشم من سودازده: صفت مضافالیه / اشک من دل سوخته: صفت مضافالیه (۲ مورد)
(۴) مرغ دل من: مضافالیه مضافالیه / شکن زلف دلارام: مضافالیه مضافالیه (۲ مورد)

۱۱ ۳ بررسی آرایه‌ها:

- تشبیه (بیت «ه»): سلسله‌ی اشک / گوهر مقصود (اضافه‌ی تشبیه‌ی)
تلمیح (بیت «ب»): اشاره به روایت زندگی حضرت یوسف (ع)
واج‌آرایی (بیت «د»): تکرار صامت «ر» (۹ بار)
مجاز (بیت «ج»): زبان مجاز از گوینده / دل مجاز از وجود
استعاره (بیت «الف»): گله داشتن و غم داشتن دل، تشخیص و استعاره است. /
خانه: استعاره از دل

۱۲ ۲ کنایه: دهان را شیرین کردن کنایه از لذت بردن / از خون خود
دهان را شیرین کردن کنایه از با رنج بسیار روزگار گذراندن یا کشته شدن / بر
گردن گرفتن کنایه از پذیرفتن و به عهده گرفتن

ایهام تناسب: شیرین: ۱- نوعی مزه (معنی درست) ۲- معشوق فرهاد (معنی
نادرست، متناسب با فرهاد)
استعاره: دهان تیشه (اضافه‌ی استعاری)
تشبیه: هر که به فرهاد

۱۳ ۲ کنایه: عنان از دست دادن کنایه از اختیار چیزی را از دست
دادن / باد در دست داشتن کنایه از بی‌بهره ماندن
جناس همسان (تام): باد (جریان هوا) و باد (فعل دعایی)
جناس ناهمسان (ناقص): باد و داد
استعاره: عنان باد (اضافه‌ی استعاری)

۱۴ ۳ تشخیص: نسبت دادن خنده به گل / حس آمیزی: —

بررسی آرایه‌هاک سایر گزینه‌ها:

- (۱) کنایه: تر دامن بودن کنایه از گناه‌کار بودن / اسلوب معادله: نفس / دل را ز
اهل حجیم کردن = هیزم تر / تنها نسوختن
(۲) اغراق: این‌که دود دل (آه) راه جهان را مسدود کند. / استعاره: دود استعاره
از آه

(۴) حسن تعلیل: علت کناره‌گیری عاقل از دنیا آن است که دنیا گوهرهای خود را
در کنار (ساحل) خود انداخته است. / مراعات نظیر: بحر، گوهر، کنار

۱۵ ۳ واژه‌ی «کویر» در گزینه‌ی (۳) یادآور اثری است به همین نام
از دکتر علی شریعتی.

۱۶ ۲ مفهوم مشترک بیت سؤال و گزینه‌ی (۲): نکوهش رشوه‌خواری

مفهوم سایر گزینه‌ها:

- (۱) پاک‌بازی و جان‌فشانی عاشق و بی‌اعتنایی معشوق
(۳) ستایش زیبایی معشوق / لزوم پاک‌بازی عاشقان
(۴) پاک‌بازی عاشق و طلب عنایت از معشوق

فارسی

۱ ۴ معنی درست واژه‌ها: نشسته: حالت سرخوشی، کیفوری،
سرمستی / قدوم: آمدن، قدم نهادن، فرارسیدن / ابدیت: جاودانگی، پایداری،
بی‌کرانگی / سودا: خیال، دیوانگی، اشتیاق / مطاع: فرمان‌روا، اطاعت شده،
کسی که دیگری فرمان او را می‌برد.

۲ ۲ معنی درست واژه‌ها: قسیم: صاحب جمال / اجانب: جمع
اجنبی، بیگانگان / سموم: باد بسیار گرم و زیان‌رساننده

۳ ۴ معنی درست واژه‌ها:
(۱) سلسله‌جنبان: محرک، آن‌که دیگران را به کاری برمی‌انگیزد.

(۲) انگاره: طرح، نقشه

(۳) ممد: مددکننده، یاری‌رساننده

۴ ۳ املائی درست واژه‌ها: ناصواب: نادرست / عجین: آمیخته

۵ ۴ املائی درست واژه: قربت: نزدیکی (غربت: ناآشنایی، دوری از
وطن)

۶ ۴ کار دو جهان / دو: صفت مضافالیه

بررسی سایر گزینه‌ها:

(۱) پیوند من سوخته / سوخته: صفت مضافالیه

(۲) لعل لبت / ت: مضافالیه مضافالیه

خاک درت / ت: مضافالیه مضافالیه

چشمه‌ی حیوان ما / ما: مضافالیه مضافالیه

(۳) چشمه‌ی آب روان / روان: صفت مضافالیه

۷ ۲ ترکیب وصفی: ریحان‌تر - گیسوی چین بر چین - گیسوی
مه‌فرسای - آن ... هندو - دو هندو - هندوی سیه‌کار - هندوی ... کمندانداز -
چه باب (۸ مورد)

ترکیب اضافی: ماهم - سروم - حلقه‌ی گیسو - حلق جان - جانم - زلفش -
سرحلقه‌ی شوریدگان (۷ مورد)

بررسی سایر گزینه‌ها:

(۱) عزیزا [با تو سخن می‌گویم] / کاسه‌ی چشمم سرایت [است]. / میان هر دو
چشمم جای پایت [است].

(۲) آن به [است].

(۴) خواجو [با تو سخن می‌گویم].

۹ ۱ «نیست» در این گزینه فعل غیراسنادی است، به معنی «وجود
ندارد».

بررسی سایر گزینه‌ها:

(۲) مسند: پست / فعل اسنادی: خواندند

(۳) مسند: آگاه / فعل اسنادی: کرد

(۴) مسند: ز عمر خود / فعل اسنادی: مشمر / مسند: دفتر / فعل اسنادی: مساز

زبان عربی (عمومی)

■ درست‌ترین و دقیق‌ترین جواب را در واژگان یا ترجمه یا مفهوم مشخص کن (۳۲ - ۲۶):

۲۶ ۳ ترجمه عبارت سؤال: «محل عبوری است زیر زمین یا در کوه، طولش بیش‌تر از عرض آن است و ورودی و خروجی دارد.» عبارت پیشین واژه ..... را توضیح می‌دهد.

ترجمه گزینه‌ها:

- (۱) تنگه (۲) معدن
(۳) تونل (۴) دشت

۲۷ ۲ ترجمه کلمات مهم: هذا: این / يوم البعث: روز رستاخیز / كنتم لا تعلمون: نمی‌دانستید

اشتباهات بارز سایر گزینه‌ها:

(۱) امروز (← این)، نمی‌دانید (← نمی‌دانستید؛ «کان + مضارع ← ماضی استمراری»
(۳) این روز (← این)، قیامت (← «رستاخیز» دقیق‌تر است).
(۴) جدایی (← رستاخیز)، ندانسته بودید (← نمی‌دانستید)

۲۸ ۱ ترجمه کلمات مهم: قد انطوى: پیچیده شده است / عالم كبير: جهان بزرگی (جهانی بزرگ) / فلیتسه: پس کاش او / لیسدرك: تا بفهمد (دریابد، درک کند، پی ببرد)

اشتباهات بارز سایر گزینه‌ها:

(۲) قرار داده شده است (← پیچیده شده است)، تا (← پس کاش)، و (← تا؛ «ل» در «لیسدرك» به صورت «تا» ترجمه می‌شود).
(۳) در پیکر انسان که کوچک است (← پیکر کوچک انسان)، امید است که (← پس کاش)
(۴) جهانی بزرگ‌تر (← جهانی بزرگ؛ «کبیر» اسم تفضیل نیست)، قرار داده شده است (← پیچیده شده است)، با تأمل (← تأمل کند؛ «یتأمل» فعل است)، «ل» در «لیسدرك» ترجمه نشده است.

۲۹ ۲ ترجمه کلمات مهم: الّذي: کسی که، آن که / ساعياً: در حالی که تلاش می‌کند / أهل: شایسته است / غفران ربه: آمرزش پروردگارش

اشتباهات بارز سایر گزینه‌ها:

(۱) هر کس (← کسی که، آن‌که)، و کوشش نماید (← در حالی که تلاش می‌کند؛ «ساعياً» حال است)، پروردگار (← پروردگارش)
(۳) «بعد از» اضافی است، گناه (← گناهان؛ «المعاصی» جمع است)، سعی نماید (← در حالی که تلاش می‌کند)، و پشیمان باشد (← پشیمان شود، ضمن این‌که در جای نادرستی از ترجمه آمده است)، شایسته است که پروردگارش او را بیامزد (← شایسته آمرزش پروردگارش است؛ «غفران» اسم است).
(۴) گناهانش (← گناهان)، نیکی (← نیکی‌ها؛ «الحسنات» جمع است)، غفرانی از سوی پروردگارش (← آمرزش (غفران) پروردگارش)

۳۰ ۳ ترجمه کلمات مهم: لو: اگر، چنان چه / سمحت لخبیة الأمل: به ناامیدی اجازه می‌دادم / أن تنفذ: که نفوذ کند / ما شاهدت: نمی‌دیدم

اشتباهات بارز سایر گزینه‌ها:

(۱) اجازه دهم (← اجازه می‌دادم؛ فعل‌های ماضی بعد از «لو» به صورت ماضی (استمراری یا بعید) ترجمه می‌شوند)، نخواهم دید (← نمی‌دیدم)

۱۷ ۳ مفهوم مشترک عبارت سؤال و گزینه‌ی (۳): هر کسی لیاقت عشق را ندارد.

مفهوم سایر گزینه‌ها:

- (۱) عاشقی معیار انسانیت است.
(۲) توصیه به تواضع و خاکساری
(۴) توصیه به حدّ خود را نگه داشتن

۱۸ ۴ مضمون مشترک بیت سؤال و گزینه‌ی (۴): رنگ باختن اعتبار و امتیاز دنیوی در عشق.

مفهوم سایر گزینه‌ها:

- (۱) نیازمندی توانگران به درویشان
(۲) درویشی به پنهان داشتن نیازمندی است.
(۳) تقابل عشق و عقل

۱۹ ۳

مضمون مشترک عبارت سؤال و گزینه‌ی (۳): بی‌خبری و از خود بی‌خودی عاشق

مفهوم سایر گزینه‌ها:

- (۱) بی‌اعتنایی معشوق به عاشق
(۲) عشق ملاک آگاهی است. / توصیه به پاک‌بازی عاشقانه
(۴) حسرت بازماندن از همراهان

۲۰ ۴ مفهوم گزینه‌ی (۴): تأثیر سخن عمیق بر شنونده
مفهوم مشترک بیت سؤال و سایر گزینه‌ها: تأثیر مثبت شنونده‌ی مناسب بر سخن‌گو

۲۱ ۴ تصویر مشترک بیت سؤال و گزینه‌ی (۴): نشستن برف بر کوه

مفهوم سایر گزینه‌ها:

- (۱) تقابل عشق و صبر
(۲) پس‌رفت عقلی و اخلاقی مخاطب در گذر زمان
(۳) امیدواری به فرارسیدن بهار

۲۲ ۳ مفهوم مشترک بیت سؤال و گزینه‌ی (۳): عشق کمال‌بخش است.

مفهوم سایر گزینه‌ها:

- (۱) قناعت موجب بهره‌مندی است.
(۲) ارزشمندی سخن
(۴) ارزشمندی از خود بی‌خودی عاشقانه

۲۳ ۳ مفهوم گزینه‌ی (۳): یکی بودن ذات و صفات الهی
مفهوم مشترک سایر گزینه‌ها: توصیف‌ناپذیری خداوند

۲۴ ۳ مفهوم گزینه‌ی (۳): خداوند تنها حقیقت موجود در جهان هستی است.

مفهوم مشترک بیت سؤال و سایر گزینه‌ها: بخشندگی خداوند

۲۵ ۴ مفهوم مشترک عبارت سؤال و گزینه‌ی (۴): حسرت بر گرفتار دل‌بستگی‌های دنیوی بودن

مفهوم سایر گزینه‌ها:

- (۱) گله و شکایت موجب کام‌یابی است.
(۲) عشق موجب ناکامی است.
(۳) ناآگاهی موجب کام‌یابی است. / بهره‌مندی انسان‌های ناشایست.

■ متن زیر را با دقت بخوان سپس متناسب با آن به سوالات پاسخ بده (۴۴=۳۸):

بسیاری از افراد در چیزی که هم‌اکنون وجود ندارد، به دنبال خوشبختی می‌گردند. آن‌ها همیشه تلاش می‌کنند که شرایط و وضع زندگی‌شان را بهبود دهند تا خوشبخت شوند اما موضوع این گونه نیست. اگر انسان دوستی باوفا داشته باشد، خوشبخت به شمار می‌رود یا اگر به شغلی که آن را دوست دارد، مشغول باشد، خوشبخت است. فراتر از این، گاهی خوشبختی چیزی پنهان در گوشه‌ای از اتاقمان است در حالی که ما از آن غافلیم مانند گلدانی که در آن گلی زیبا هست. پس نباید در وجود غیرخودمان به دنبال خوشبختی باشیم؛ بلکه باید از لحظاتی که آن‌ها را به غفلت می‌گذرانیم، لذت ببریم. شاید خوشبختی همین لحظاتی باشد که امید داریم به سرعت بگذرند.

۳۸ ۴ طبق متن «خوشبختی حقیقی .....»

ترجمه گزینه‌ها:

- (۱) در بهبود اوضاع و اصلاح کارها می‌باشد.
  - (۲) در این جهان هرگز به آن دست نمی‌یابیم.
  - (۳) به افرادی که اطرافمان زندگی می‌کنند، ارتباط دارد.
  - (۴) احساسی است که درون خود انسان یافت می‌شود.
- توضیح: مفهوم ضمنی متن این است که خوشبخت واقعی کسی است که از درون احساس خوشبختی کند و مدام به دنبال خوشبختی در چیزهای پیچیده نباشد.

۳۹ ۱ ترجمه عبارت سؤال: «شاید خوشبختی همین لحظاتی باشد

که امید داریم به سرعت بگذرند.»

نزدیک‌ترین مفهوم به عبارت را مشخص کن.

ترجمه گزینه‌ها:

- (۱) زندگی حتی یک ثانیه هم به عقب بر نمی‌گردد؛ پس باید آن را غنیمت بشماریم.
  - (۲) انسان هیچ‌گاه به آن چه که دارد، راضی نمی‌شود.
  - (۳) گاهی چیزهای کوچک سبب شادی‌مان می‌شوند.
  - (۴) ما باید هر روز تلاش کنیم که بیش از پیش خوشبخت شویم.
- توضیح: هر چند گزینه‌های (۲) و (۳) نیز به نوعی به مفهوم عبارت اشاره دارند اما گزینه (۱) نزدیک‌ترین مفهوم را بیان کرده است. این دست سؤال‌ها در کنکور سراسری مشابه بسیاری داشته است.

۴۰ ۲ ترجمه گزینه‌ها:

- (۱) گاهی خوشبختی را در چیزی می‌یابیم که به آن فکر نکرده بودیم.
  - (۲) احساس خوشبختی چیزی است که فقط با سختی به آن دست می‌یابیم.
  - (۳) جزئیات خوشبختی از شخصی به شخص دیگر تفاوت می‌کند.
  - (۴) در هر مرحله از زندگی، امکان دارد مفهوم خوشبختی برایمان مختلف باشد.
- توضیح: طبق متن گاهی خوشبختی چیزهای بسیار ساده‌ای است که اکنون نیز آن‌ها را داریم ولی از آن‌ها غافلیم.

۴۱ ۲ دورترین مفهوم به متن را مشخص کن.

ترجمه گزینه‌ها:

- (۱) کسی که حرص و طمع می‌ورزد، به ندرت به آرزویش می‌رسد.
  - (۲) ارزش انسان به چیزی است که خودش به دست آورده است.
  - (۳) حرص و فزون‌خواهی را رها کن تا در راحتی زندگی کنی.
  - (۴) عاقل آرزوهایش را در زندگی کوتاه می‌کند.
- توضیح: متن درباره سعی و تلاش انسان حرفی نزده است. محور اصلی متن درباره رها کردن موضوعات پیچیده برای رسیدن به خوشبختی است.

- (۲) اجازه دهم (← اجازه می‌دادم)، که ناامیدی به قلبم وارد شود (← به ناامیدی که در قلبم نفوذ کند)، «هم» اضافی است، نمی‌بینم (← نمی‌دیدم)
- (۴) اجازه نفوذ به قلبم را داده بودم (← اجازه می‌دادم که در قلبم نفوذ کند)، «نمی‌توانستم» اضافی است، ببینم (← نمی‌دیدم)

۳۱ ۴ ترجمه صحیح: «دشمنان ما ترسان بودند و شتابان به

سرزمین‌هایشان عقب‌نشینی کردند.»

دقت کنید: «خائفین» اسم «کان» است نه حال.

۳۲ ۲ ترجمه عبارت سؤال: «ای کسی که از روی نادانی به اصل و

نسب افتخار می‌کنی، (بدان که) مردم (همگی) فقط از یک پدر و مادرند.»

بررسی گزینه‌ها:

- (۱) به تبعیت پسر از پدر در کردار اشاره دارد و هیچ اشاره‌ای به مفهوم عبارت سؤال نکرده است.
- (۲) همانند عبارت سؤال به این موضوع اشاره دارد که انسان نباید به اصل و نسب خود افتخار کند و ارزش انسان صرفاً به چیزی است که خود به دست بیاورد.
- (۳) درباره بی‌همتا بودن کسی در زمانه است.
- (۴) درباره خدمت به والدین و ارزش این کار است.

■ گزینه مناسب را برای جاهای خالی طبق سیاق متن انتخاب کن (۳۷=۳۳):

در تعریفی ساده می‌توان گفت که ... (۳۳) ... به کارگیری مهارت‌ها، دانش‌ها و هنرها برای مجهز ساختن و تولید کالاها و یا ارائه خدمات است به گونه‌ای که شامل ابزارها، دستگاه‌ها و روش‌هایی می‌شود که ... (۳۴) ... به کارگیری‌شان برای تبدیل منابع به عناصری که انسان به آن‌ها نیاز دارد. آن (فناوری) دو رو (وجه) دارد؛ سودمند و زیان‌بار و انسان در دوره کنونی مان ... (۳۵) ... به استفاده از وجه سودمندش در زندگی خود؛ زیرا آن ... (۳۶) ... برای او کارها و وظایفش را، چه بسا رویاهایی که به لطف پیشرفت بشر در ... (۳۷) ... مختلف، تبدیل به امری طبیعی شده‌اند.

۳۳ ۴

ترجمه گزینه‌ها:

- (۱) به یاد آوردن
- (۳) توسعه

۳۴ ۴ ترجمه گزینه‌ها:

- (۱) دربر می‌گیرد
- (۳) دراز می‌کند

۳۵ ۱ ترجمه گزینه‌ها:

- (۱) روی آورده است
- (۳) منجر شده است

۳۶ ۴ ترجمه گزینه‌ها:

- (۱) نزدیک می‌کند
- (۳) می‌دهد

۳۷ ۲ ترجمه گزینه‌ها:

- (۱) آزمایشگاه‌ها
- (۳) مأموریت‌ها

(۲) تیریک گفتن

(۴) فناوری

(۲) کم می‌شود

(۴) کامل می‌شود، صورت می‌پذیرد

(۲) آباد کرده است

(۴) سود رسانده است

(۲) می‌شکافد

(۴) آسان می‌کند

(۲) زمینه‌ها

(۴) از بین برنده‌ها

■ گزینه نادرست را در حرکت‌گذاری مشخص کن:

۴۲ ۳ حرکت‌گذاری کامل عبارت: «إِنَّ الْكَثِيرَ مِنَ الْأَشْخَاصِ يَبْتَخُونُ عَنِ السَّعَادَةِ فِيمَا لَا يَوْجَدُ الْآنَ فَهُمْ يَسْتَعُونَ دَائِمًا أَنْ يُحَسِّنُوا ظُرُوفَهُمْ...!»
«مِنَ الْأَشْخَاصِ» جار و مجرور است؛ پس «مِنَ» به عنوان حرف جرّ صحیح است. ضمناً «يُحَسِّنُوا» طبق معنا فعل معلوم است و حرکت عین الفعل باید «بِ» باشد نه «ت».

■ گزینه درست را در اعراب و تحلیل صرفی مشخص کن (۴۳ و ۴۴):

۴۳ ۲ موارد نادرست سایر گزینه‌ها:

(۱) مبني ← معرب («يُصْبِحُوا» مضارع و معرب است.) / فعل و فاعله ضمير بارز (افعال ناقصه، فاعل و مفعول ندارند؛ بلکه اسم و خبر دارند).
(۳) مجرد ثلاثي ← مزيد ثلاثي («يُصْبِحُوا» ثلاثي مزيد از باب «إفعال» است.) / فعل و مع فاعله جملة فعلية (مانند گزینه (۱))
(۴) مبني ← معرب / بزيادة حرفين ← بزيادة حرف واحد (فعل‌های باب «إفعال» یک حرف زائد دارند: «أَفْعَلٌ»)

۴۴ ۱ موارد نادرست سایر گزینه‌ها:

(۲) حال ← خبر (جملة «و نحن غافلون» حال است که خودش از «مبتدا + خبر» تشکیل شده است).

(۳) معرفة ← نكرة / حال ← خبر

(۴) اسم الفاعل من المزيد الثلاثي ← اسم الفاعل من المجرّد الثلاثي (اسم فاعل در ثلاثي مجرد بر وزن «فَاعِلٌ» می‌آید. در ثلاثي مزيد این نوع اسم با «مُ» شروع می‌شود.) / مبني ← معرب

■ گزینه مناسب را در پاسخ به سوالات زیر مشخص کن (۴۵ - ۴۵):

۴۵ ۴ بررسی گزینه‌ها:

(۱) «ان» ابتدای عبارت آمده و بعدش هم فعل هست؛ پس با «إِنْ» شرطیه طرفیم.

ترجمه: اگر آزموده‌شده‌ای را بیازمایی، پشیمانی بر تو فرود می‌آید.

دقت کنید: بعد از «إِنْ» و «أَنْ» بلافاصله فعل نمی‌آید.

(۲) بعد از «أَنْ» فعل (غالباً مضارع) می‌آید، نه اسم. در این عبارت «أَنْ» داریم.

ترجمه: آیا می‌دانی که خفاش پرنده‌ای پستاندار است؟

(۳) با توجه به توضیح گزینه (۱) قطعاً «أَنْ» نادرست است. در این عبارت «أَنْ» داریم.

ترجمه: مغول‌ها توانستند که به کشور چین حمله کنند.

(۴) بعد از «ان» اسم «اللّه» آمده پس «إِنْ» و «أَنْ» منتفی‌اند! از طرفی معنای عبارت به «إِنَّ» می‌خورد، نه «أَنْ».

ترجمه: هرگاه پنهانی از اموالت انفاق کنی، بی‌گمان خداوند نسبت به آن داناست.

۴۶ ۲ اسم «لا»ی نفی جنس با فتحه همراه است (بدون «ال» و

تنوین). هم‌چنین خبرش (اگر اسم ظاهر باشد) مرفوع است (۲). با توجه به این توضیحات، گزینه (۲) درست است.

۴۷ ۴ بررسی گزینه‌ها:

(۱) «أَلَا» در اصل «أَنْ + لا» بوده و «لا» از نوع نفی است ← «أَلَا تَتَّبِعُ»: که پیروی نکنی

(۲) بعد از «لا» یک اسم بدون «ال» و تنوین آمده و معنای «هیچ ... نیست» می‌دهد؛ پس از نوع نفی جنس است ← «لَا شَكَّ فِيهِ»: در آن هیچ شکّی نیست»

(۳) با توجه به سیاق عبارت «لا» از نوع نفی است (نمی‌تواند «لا»ی نفی باشد). ترجمه: عاقل کسی است که اجازه نمی‌دهد ...

(۴) فقط معنا به شما در پیدا کردن جواب کمک می‌کند. «لا»ی به کار رفته در این عبارت صرفاً به معنای «نه» است و معنای «هیچ ... نیست» نمی‌دهد؛ پس از نوع نفی جنس نیست.

ترجمه: پدر دوستم معلّمی ماهر است نه نویسنده‌ای مشهور.

۴۸ ۱ ترجمه عبارت‌های سؤال: «معلّم درس را به بهترین شکل

برای دانش‌آموزانش توضیح می‌دهد.»

«اگر بخواهیم فعل «یشرح» به صورت ماضی استمراری ترجمه شود باید در ابتدای عبارت از ..... استفاده کنیم.»

توضیح: «كَانَ: گویا» و «لَعَلَّ: باشد که، شاید، امید است» زمان فعل مضارع را در ترجمه تغییر نمی‌دهند. فعل مضارع در صورت همراهی با «كَانَ» به صورت اخباری و با «لَعَلَّ» به صورت التزامی ترجمه می‌شود. «إِنَّ: قطعاً، بی‌شک» هم که صرفاً خود عبارت را تأکید می‌کند و تأثیری در فعل مضارع ندارد اما ترکیب «لیت + مضارع» غالباً به صورت «ماضی استمراری» (و گاهی بعید) ترجمه می‌شود.

«لیت المدرس یشرح ...! ای کاش معلم توضیح می‌داد ...!»

۴۹ ۳ کلمه‌ای که حالتش توسط حال بیان می‌شود (مرجع حال) باید

معرفه باشد. «التلمیذ» که تکلیفش مشخص است؛ «ال» دارد و معرفه است.

دقت کنید: هر چند «مهدی» و «حسین» تنوین دارند اما چون اسم علم‌اند، باز هم معرفه به حساب می‌آیند. «تلمیذ» یک اسم عام است که تنوین هم دارد و نکره به حساب می‌آید و نمی‌تواند مرجع حال باشد.

۵۰ ۳ بررسی گزینه‌ها:

(۱) در این گزینه «واو» صرفاً بین «معلّمی» و «زملائی» وابستگی ایجاد کرده است و شرایط و معنای «واو» حالیه را ندارد.

ترجمه: «از معلّم و هم‌کلاسی‌هایم خواستم که ...»

(۲) مانند گزینه (۱)، «واو» باعث شده دو کلمه «التحدّث» و «الإجابة» به هم وابسته شوند.

ترجمه: «از اخلاق نادان است سخن گفتن قبل از اندیشیدن و پاسخ دادن قبل از فهم موضوع.»

(۳) «اسم معرفه ... + و + اسم (ضمیر) + خبر» فرمول جمله حالیه از نوع اسمیه این‌گونه است. «و هي تحمل ...» جمله حالیه‌ای است که حالت «النملة» را بیان می‌کند پس «واو» از نوع حالیه است.

ترجمه: مورچه کوچک را روی زمین دیدم در حالی‌که دانه‌ای بزرگ را حمل می‌کرد.

(۴) اگر خوب به عبارت دقت کنید متوجه می‌شوید که «واو» معنای قسم دارد.

ترجمه: «به خدا سوگند که ...»

دین و زندگی

۵۱ ۳ خداوند نور هستی است «اللَّهُ نُورُ السَّمَاوَاتِ وَ الْأَرْضِ» یعنی

تمام موجودات، «وجود» خود را از او می‌گیرند و به سبب او پیدا و آشکار شده و پا به عرصه‌ی هستی می‌گذارند و با توجه به آیه‌ی شریفه‌ی «يَسْأَلُهُ مَنْ فِي السَّمَاوَاتِ وَ الْأَرْضِ كُلُّ يَوْمٍ هُوَ فِي شَأْنٍ: هر آن‌چه در آسمان‌ها و زمین است، پیوسته از او درخواست می‌کند و همواره دست‌اندر کار امری است.» دلیل درخواست مستمر موجودات از خداوند دست‌اندرکار بودن در هر امری است.

اطمینان را به انسان می‌دهد که همه‌ی وقایع و رخداد‌های جهان، تحت یک برنامه‌ی سامان‌دهی شده و غایت‌مند انجام می‌گیرد و نه اتفاقی و بی‌هدفی. در واقع این امر زمینه‌ساز برنامه‌ریزی برای زندگی و رسیدن به قله‌های کمال با استفاده از قدرت اختیار و اراده‌ی است که خداوند به ما عطا فرموده است.

۵۹ ۲ براساس حدیث شریف «أَفْضَلُ الْعِبَادَةِ إِذْمَانُ التَّفَكُّرِ فِي اللَّهِ وَ فِي قُدْرَتِهِ» برترین عبادت اندیشیدن مداوم درباره‌ی خدا و قدرت اوست و کلیدواژه‌ی معرفت در بیت «دلی کز معرفت نور و صفا دید / به هر چیزی که دید، اول خدا دید» به رسیدن انسان به شناخت خداوند از طریق دقت و تأمل در جهانی هستی و مشاهده‌ی علم و قدرت او اشاره دارد.

۶۰ ۲ اگر قرار باشد همه فقط خواسته‌ها و تمایلات دنیوی خود را دنبال کنند و تنها منافع خود را محور فعالیت اجتماعی قرار دهند و اهل ایثار و تعاون و خیر رساندن به دیگران نباشند. **تفرقه و تضاد (منفعت‌طلبی و خودپرستی)** جامعه را فرا می‌گیرد و امکان رشد و تعالی از بین می‌رود، لذا این موضوع مؤید **شرک اجتماعی** است. با توجه به ترجمه‌ی آیه‌ی شریفه‌ی «أَ زَايَتُ مَنْ اتَّخَذَ إِلَهُهُ هَوَاهُ أَفَأَنْتَ تَكُونُ عَلَيْهِ وَكَيْلًا: آیا دیدی آن کسی را هوای نفس خود را معبود خود گرفت آیا تو می‌توانی ضامن او باشی او به دفاع از او برخیزی؟» مفهوم شرک عملی در بعد فردی برداشت می‌شود.

۶۱ ۳ حدیث مذکور درباره‌ی یکی از میوه‌های درخت اخلاص، یعنی «دستیابی به درجاتی از حکمت» است و با آیه‌ی «وَالَّذِينَ جَاهَدُوا فِينَا لَنَهْدِيَنَّهُمْ سُبُلَنَا: و کسانی که در راه ما تلاش کردند (اخلاص) قطعاً راه‌های ما را به آنان نشان می‌دهیم.» ارتباط مفهومی دارد.

۶۲ ۲ وقتی امیرالمؤمنین فرمودند: «از قضای الهی به قدر الهی پناه می‌برم». از نوعی قضا و قدر الهی به نوع دیگری از قضا و قدر الهی پناه می‌برم یعنی امام (ع) با رفتار و گفتار خود، نگرش صحیح خود از قضا و قدر را نشان داد و به آن شخص و دیگران آموخت که اعتقاد به قضا و قدر، نه تنها مانع تحرک و عمل انسان نیست بلکه عامل و زمینه‌ساز آن است، در واقع فرو ریختن دیوار کج یک قضای الهی است اما این قضای الهی متناسب با ویژگی و تقدیر خاص آن دیوار، یعنی کجی آن است اما اگر دیوار، ویژگی دیگری داشته باشد مثلاً محکم باشد، قضای دیگری را به دنبال خواهد آورد و انسانی که این دو تقدیر (کجی و محکم بودن دیوار) و این قضا (ریختن و نریختن دیوار) را بشناسد، تصمیم می‌گیرد و دست به انتخاب مناسب‌تر می‌زند.

۶۳ ۲ انسان‌های ناآگاه نسبت به نیاز دائمی انسان به خداوند بی‌توجهاند (واگذار کردن انسان به خود) اما انسان‌های آگاه دائماً سایه‌ی لطف و رحمت خدا احساس می‌کنند، در نتیجه انسان‌های ناآگاهی که خودشان را به خود واگذار کرده‌اند از لطف و رحمت ویژه‌ی خداوند محروم می‌شوند. پیامبر گرامی اسلام (ص)، با آن مقام و منزلت خود در پیشگاه الهی، عاجزانه از خداوند می‌خواهد که برای یک لحظه هم، لطف و رحمت خاصش را از او نگیرد و او را به حال خود (نفس اماره) واگذار نکند و از او صیانت نکند. «اللَّهُمَّ وَ لَا تَكِلْنِي إِلَى نَفْسِي طَرْفَةَ عَيْنٍ أَبَدًا: خدایا مرا چشم به هم زدنی به خودم (نفس اماره) وامگذار.»

۶۴ ۱ عادت و تکرار گناهان صغیره، زمینه‌ساز رفتن به سمت گناهان کبیره است و امیرالمؤمنین علی (ع) می‌فرماید: «کسانی که خود عیب دارند، علاقه‌مند به شایع کردن عیب‌های مردم هستند تا جای عذر و بهانه برای عیب‌های خودشان باز شود.»

۵۲ ۲ در آیه‌ی ۱۶ سوره‌ی رعد می‌خوانیم «قُلْ مَنْ رَبُّ السَّمَاوَاتِ وَ الْأَرْضِ قُلِ اللَّهُ قُلْ أَ فَاتَّخَذْتُمْ مِنْ دُونِهِ أَوْلِيَاءَ لَا يَمْلِكُونَ لِأَنْفُسِهِمْ نَفْعًا وَ لَا ضَرًّا قُلْ هَلْ يَسْتَوِي الْأَعْمَى وَ الْبَصِيرُ أَمْ هَلْ تَسْتَوِي الظُّلُمَاتُ وَ النُّورُ أَمْ جَعَلُوا لِلَّهِ شُرَكَاءَ خَلَقُوا كَخَلْقِهِ فَتَشَابَهُ الْخَلْقُ عَلَيْهِمْ ... : بگو پروردگار آسمان‌ها و زمین کیست؟ بگو خدا است. بگو آیا غیر او سرپرستانی گرفته‌اید که [حتی] اختیار سود و زیان خود ندارند؟ بگو آیا نابینا و بینا برابر است؟ آیا تاریکی‌ها و روشنایی برابرند؟ یا آن‌ها شریک‌هایی برای خدا قرار داده‌اند که [آن شریکان هم] مثل خداوند مخلوقی خلق کرده‌اند و خلقت بر آن‌ها مشتبه شده است [و از این رو شریکان را نیز مستحق عبادت دیده‌اند؟!] ...»

۵۳ ۲ حضرت زینب (س) در خطبه‌ای که در شام و در برابر یزید ایراد کرد: «... اندکی آرام گیر، مگر سخن خدای را فراموش کرده‌ای که فرمود: «آنان که کافر شدند تصور نکنند که اگر به آنان مهلت می‌دهیم (این مهلت) به نفع آن‌هاست ...» که متن عربی آن این است: «وَ لَا يَحْسَبَنَّ الَّذِينَ كَفَرُوا أَنَّمَا نُؤْمَلِي لَهُمْ ...» و در تعالیم دینی آمده است که **صله‌ی رحم و محبت** به خویشان و دادن صدقه، عمر را افزایش می‌دهد.

توجه: این آیه اشاره دارد بر سنت «املاء یا امهال» دارد ولی می‌توانیم این آیه را برای سنت استدراج نیز به کار ببریم چون استدراج همان سنت املاء و امهال است که قدری سخت‌تر است.

۵۴ ۲ وقتی به مثال نوشتن با قلم دقت کنیم، قلم و دست و ساختار عصبی و اراده‌شان یک رابطه‌ی طولی دارند و اراده از نفس و روح به وجود می‌آید و آن هم از اراده‌ی الهی نشأت می‌گیرد و چون اختیار از تقدیرات الهی است و از ویژگی‌های انسان است لذا می‌گوییم **مقدر به تقدیر الهی** است.

۵۵ ۱ پیروان جریان فکری خشک و غیرعقلانی «تکفیری‌ها» با تفکر غلطی که درباره‌ی توحید و شرک دارند و معتقدند که توسل به پیامبران و معصومین (ع) و طلب دعا و شفیع قرار دادن دیگران برای این‌که خدا انسان را ببخشد، شرک است. در حالی‌که قرآن کریم نقل می‌کند که فرزندان حضرت یعقوب (ع) از پدرشان درخواست کردند که برای آن‌ها طلب آموزش کنند و آن حضرت نیز به آنان وعده‌ی دعا داد.

۵۶ ۴ با توجه به عبارت «... لَا تَتَّخِذُوا عَدُوِّي وَ عَدُوَّكُمْ أَوْلِيَاءَ ...» ترک برقراری رابطه‌ی دوستانه با دشمنان خدا نتیجه می‌گردد که در جامعه‌ی ایمانی، لازمه‌ی توحید عملی در بعد اجتماعی است. گزینه‌ی (۳) به توحید عملی در بُعد فردی اشاره دارد که از این جهت پاسخ مورد نظر نمی‌باشد و گزینه‌ی (۲) از آیه‌ی دیگری در این درس برداشت می‌شود.

۵۷ ۲ یکی از جلوه‌های سنت توفیق الهی، نصرت و هدایت الهی به دنبال تلاش و مجاهدت است و خداوند انسان تلاشگر و مجاهد را حمایت می‌کند، دست او را می‌گیرد و با پشتیبانی خود به پیش می‌برد و در کسب توفیق الهی، عامل درونی نقش تعیین‌کننده دارد؛ مانند شنیدن آیات از رسول مکرم اسلام (ص) و تقویت ایمان یکی و لجابت و کفر دیگری. آیه‌ی شریفه‌ی «و لُو ان اهل القرى آمَنُوا وَ اتَّقُوا لَفَتَحْنَا عَلَيْهِمْ بَرَكَاتٍ مِنَ السَّمَاءِ وَ الْأَرْضِ: و اگر مردم شهرها ایمان آورده و تقوا پیشه می‌کردند قطعاً برایشان می‌گشودیم برکاتی از آسمان و زمین» تجلی‌گاه آن است.

۵۸ ۱ خداوند، قدرت اختیار و اراده را به ما عطا کرده و از ما خواسته است با استفاده از آن، برای زندگی خود برنامه‌ریزی کنیم و به قله‌های کمال برسیم و تا آن‌جا پیش برویم که جز خداوند عظمت آن را نمی‌داند و اعتقاد به خدای حکیم که با حکمت خود جهان را خلق کرده و اداره می‌کند، این

۷۳ ۳ با توجه به عبارت «وَإِنْ أَصَابَتْهُ فِتْنَةٌ انْقَلَبْ عَلَىٰ وَجْهِهِ خَسِرَ الدُّنْيَا وَالْآخِرَةَ ذَلِكَ هُوَ الْخُسْرَانُ الْمُبِينُ» رویگردانی از خداوند متعال در هنگام برخورد با سختی‌ها علت و دلیل زیانکاری آشکار در دنیا و آخرت است.

توجه داشته باشید این آیه به طور کلی پرستش از روی تردید را علت زیانکاری در دنیا و آخرت معرفی می‌کند (به ترجمه‌ی صفحه‌ی ۳۵ کتاب درسی مراجعه شود).

۷۴ ۴ آیه‌ی ۳ سوره‌ی انسان نشانگر سنت امداد عام الهی است، در قبال دعوت انبیاء مردم دو دسته‌اند، دسته‌ای به ندای حقیقت پاسخ مثبت می‌دهند و گروهی لجاجت می‌ورزند و مؤید اختیار و اراده‌ی انسان است و آیه‌ی «پروردگار شما رحمت را بر خود واجب کرده است.» بیانگر سنت سبقت رحمت بر غضب است.

۷۵ ۴ بنابر آیات ۸ تا ۱۰ سوره‌ی شمس که می‌فرماید: «فَاللَّهُمَّهَا فُجُورَهَا وَتَقْوَاهَا قَدْ أَفْلَحَ مَنْ زَكَّاهَا: آن‌گاه [تشخیص] بدکاری و پرهیزکاری را به آن [نفس انسان] الهام کرد، که هر کس آن را پاک گردانید (من زکاهها) قطعاً رستگار شد.» قساوت قلب حالتی است که قلب انسان به حق تسلیم نیست و یکی از آثار گناه می‌باشد.

زبان انگلیسی

۷۶ ۳ بسیاری از دانش‌آموزانی که امیدوارند تا وارد دانشگاه شوند ناامید خواهند شد چون که تنها یک‌دهم آن‌هایی که برای پذیرش درخواست می‌دهند، قبول خواهند شد.

توضیح: با توجه به کاربرد ضمیر “those” که جایگزین اسم انسان شده است، پیش از جای خالی و کاربرد فعل (شکل مناسب فعل “apply”) پس از ضمیر موصولی، این ضمیر حالت فاعلی برای انسان دارد و در بین “who” و “whom” تنها از “who” می‌توانیم برای کامل کردن جمله استفاده کنیم. **دقت کنید:** فعل “apply” (درخواست دادن، تقاضا دادن) در این‌جا جزء افعال لازم است و در نتیجه مجهول شدن آن در گزینه‌های (۱) و (۲) نمی‌تواند صحیح باشد.

۷۷ ۱ هر چه ما پرمشغله‌تر می‌شویم، بسیاری از ما وقت [غذا] خوردن یا ورزش کردن را به میزانی که باید نداریم، درست است؟ **توضیح:** با توجه به کاربرد فعل کمکی “don’t” به صورت منفی در جمله‌ی اصلی، در پرسش کوتاه تأییدی همین فعل کمکی را به صورت مثبت نیاز داریم. **دقت کنید:** در جملات ساده، ملاک درست کردن پرسش تأییدی فعل اصلی جمله (در این‌جا “don’t have”) است و تنها می‌توانیم از ضمیر فاعلی (در این مورد “we”) در پرسش تأییدی استفاده کنیم.

۷۸ ۳ افراد فقیر اغلب می‌دانند برای غلبه بر مشکلاتشان به چه چیزی نیاز دارند، ولی فاقد منابع [لازم] برای اقدام کردن هستند. **توضیح:** برای بیان تضاد و یا وجود نتیجه‌ی غیرمنتظره، در بین دو بند جمله‌ی مرکب از “but” استفاده می‌کنیم.

دقت کنید: هر چند فعل “lack” (فاقد ... بودن، نداشتن) جزء افعال متعدی است و به مفعول نیاز دارد، ولی چون مفعول آن (در این مورد “the resources”) در تمامی گزینه‌ها بعد از خود فعل قرار گرفته است، در این‌جا مجاز نیستیم فعل را مجهول کنیم.

۶۵ ۴ بیت مذکور درباره‌ی تفکر در نشانه‌های خداوند در جهان خلقت است. بنابراین، هر قدر که معرفت ما به خداوند بیش‌تر شود به افزایش درجه‌ی اخلاص کمک خواهد کرد، پس خوب است ساعاتی را صرف تفکر در آیات و نشانه‌های الهی کنیم (افزایش معرفت نسبت به خداوند) و حدیث شریف امام علی (ع) «مَا رَأَيْتُ شَيْئاً إِلَّا وَرَأَيْتُ اللَّهَ قَبْلَهُ وَ بَعْدَهُ وَ مَعَهُ» هیچ چیزی را ندیدم مگر این‌که خداوند را قبل و بعد و با آن دیدم.» مؤید همین دیدگاه و معرفت نسبت به خداوند است.

۶۶ ۴ سنتی که بر زندگی معاندان و غرق‌شدگان (مغروقان) در گناه است همان سنت «املاء» یا «امهال» است (بخش اول همه‌ی گزینه‌ها صحیح است.) و «حفظ آبروی بندگان گناهکار» مؤید سنت «سبقت رحمت بر غضب» است و عبارت قرآنی «أملی لهم» به معنای «به آنان مهلت می‌دهم» مربوط به سنت املاء و امهال است.

۶۷ ۱ اعتقاد به خداوند حکیم، این اطمینان را به آدمی می‌دهد که جهان خلقت حافظ و نگهدارنده‌ی دارد که در کار او اشتباه نیست. به عبارت دیگر، کشتی جهان ناخدایی دارد که به موجب علم و قدرت ناخدا، هیچ‌گاه غرق و نابود نخواهد شد «إِنَّ اللَّهَ يُمَسِّكُ السَّمَاوَاتِ وَالْأَرْضِ ...» و علت نرسیدن خورشید به ماه و پیشی نرفتن شب از روز وجود مدار سیارات است که در عبارت قرآنی «كُلٌّ فِي فَلَكٍ يَسْبَحُونَ» مذکور است.

۶۸ ۳ ثمره و نتیجه‌ی درک نیازمندی به خدای بی‌نیاز: «تَسْأَلُهُ مَنْ فِي السَّمَاوَاتِ ...»، درخواست عاجزانه از خداوند برای واگذار نکردن او به خودش است که در دعای رسول خدا (ص) به صورت «اللَّهُمَّ وَ لَا تُكْنِني ...» اشاره شده است، مفهوم آیه‌ی شریفه نیاز دائمی و لحظه به لحظه و آن به آن، به خداوند متعال است.

۶۹ ۴ یکی از راه‌های تقویت اخلاص، راز و نیاز با خداوند و کمک خواستن از اوست، نیایش و عرض نیاز به پیشگاه خداوند و یاری جستن از او برای رسیدن به اخلاص، غفلت از خداوند را کم می‌کند و محبت به او را در قلب تقویت می‌سازد.

۷۰ ۴ براساس آیه‌ی «وَ الَّذِينَ كَذَّبُوا بِآيَاتِنَا سَنَسْتَدْرِجُهُمْ مِنْ حَيْثُ لَا يَعْلَمُونَ ...» براساس سنت استدراج عذاب تدریجی شامل کسانی است که آیات الهی را انکار و تکذیب کردند و براساس آیه‌ی «وَ لَوْ أَنَّ أَهْلَ الْقُرَىٰ ... وَ لَكِنْ كَذَّبُوا فَأَخَذْنَاهُمْ بِمَا كَانُوا يَكْسِبُونَ» کسانی که تکذیب کردند گرفتار عذاب می‌گردند به آن‌چه که مستمر انجام می‌دادند.

دقت کنید: «كانوا يَكْسِبُونَ» ماضی استمراری است که از آن «اعمال زشت مستمر» نتیجه می‌گردد.

۷۱ ۱ خداوند حقیقتی نامحدود دارد و چون نامحدود است، ذهن ما گنجایش درک چستی آن را ندارد و نمی‌تواند به حقیقت او احاطه پیدا کند، لذا خداوند محیط بر ما و ما محاط در خدا هستیم و انسان‌ها هر قدر که به معنای حقیقی کامل‌تر شوند (خودشناسی) فقر و نیازمندی خود را به خداوند بهتر درک می‌کند و بندگی و عبودیتشان در پیشگاه الهی بیش‌تر می‌شود.

۷۲ ۲ هر دو عبارت مربوط به توحید در ربوبیت است و منشأ و ریشه‌ی توحید در ربوبیت، توحید در خالقیت است (علت) و آیه‌ی شریفه‌ی «قُلِ اللَّهُ خَالِقُ كُلِّ شَيْءٍ» به آن اشاره دارد، در نتیجه آیه‌ی مذکور علت توحید در ربوبیت است.

- ۸۷ ۲ دانش و مهارت‌هایی [که] کودکان برای کارکرد مؤثر در جوامع مدرن نیاز دارند، برای والدین آن‌قدر پیچیده هستند که نمی‌توانند [آن‌ها را] به تنهایی به فرزندانشان منتقل کنند.
- (۱) به لحاظ عاطفی، از نظر احساسی
- (۲) (به طور) مؤثر، به نحو کارآمد
- (۳) ظاهراً
- (۴) امیدوارم (که)؛ امیدوارانه

حرکت ماشین، صدای شیپور، نور شمع؛ همه‌ی این چیزها به دلیل انرژی رخ می‌دهند. انرژی توانایی به وقوع پیوستن چیزها است. به عنوان مثال، هنگامی که یک سنگ را پرتاب می‌کنید، به آن انرژی جنبشی می‌دهید که هنگامی که این سنگ به زمین می‌خورد، خودش را نشان می‌دهد. تمام حیات روی زمین به انرژی وابسته است، [که] تقریباً همه‌ی آن از خورشید حاصل می‌شود. انرژی خورشید باعث رشد گیاهان می‌شود، که غذایی را که حیوانات می‌خورند فراهم می‌سازد؛ این انرژی [به دست آمده] از غذا در ماهیچه‌های حیوانات ذخیره می‌شود [و] آماده‌ی تبدیل شدن به [انرژی] جنبشی [است]. با وجود این‌که انرژی، چیزی نیست که بتوانید ببینید یا لمس کنید، شما می‌توانید به آن به عنوان چیزی که یا از جایی به جایی [دیگر] جریان می‌یابد [و] یا ذخیره می‌شود، فکر کنید. به عنوان مثال، انرژی توسط آب در ارتفاع بالای یک آبشار ذخیره می‌شود. به محض این‌که آب شروع به فرو ریختن می‌کند، انرژی ذخیره‌شده به انرژی حرکتی (جنبشی) تبدیل می‌شود که به پایین آبشار جریان می‌یابد.

۸۸ ۱

- (۱) توانایی، قابلیت
- (۲) دلیل، علت
- (۳) کمیت؛ تعداد
- (۴) شیء؛ هدف

۸۹ ۳ توضیح: فعل "hit" (برخورد کردن، اصابت کردن) در این‌جا جزء افعال متعدی است و به مفعول نیاز دارد، ولی چون مفعول آن (در این مورد "the ground") بعد از جای خالی قرار گرفته است، این فعل را به صورت معلوم نیاز داریم.

دقت کنید: در این تست، فعل به یک عمل کلی اشاره دارد که بازه‌ی زمانی به خصوصی نیست و شکل مناسب آن در زمان حال ساده خواهد بود که برای فاعل سوم شخص مفرد "stone" (سنگ) در گزینه‌ی (۳) آمده است.

۹۰ ۴

توضیح: فعل "provide" (فراهم کردن، ارائه کردن) در این‌جا جزء افعال متعدی است و به مفعول نیاز دارد، ولی چون مفعول آن (در این مورد "the food") بعد از جای خالی قرار گرفته است، این فعل را به صورت معلوم نیاز داریم و گزینه‌ی (۳) حذف می‌شود.

دقت کنید: در این تست نیز مانند تست قبل، فعل به یک عمل کلی اشاره دارد که بازه‌ی زمانی به خصوصی نیست و شکل مناسب آن در زمان حال ساده خواهد بود و چون مرجع ضمیر موصولی یک عبارت است، فاعل سوم شخص مفرد به حساب می‌آید و پاسخ تست گزینه‌ی (۴) می‌شود.

۹۱ ۲

توضیح: بعد از اکثریت صفات (مانند "ready" در این تست) فعل به صورت مصدر با "to" به کار می‌رود.

دقت کنید: چون مفعول فعل "convert" (تبدیل کردن) پیش از جای خالی قرار گرفته است، مصدر با "to" این فعل متعدی به صورت مجهول به کار می‌رود.

۷۹ ۴ آن کارت‌پستال به [زبان] فرانسوی [و] با دست‌خط ریز کوتاهی نوشته شده بود تا از فضای کوچک بهره‌ی کامل را ببرد.

توضیح: فعل "write" (نوشتن) در این‌جا جزء افعال متعدی است. با توجه به این‌که مفعول این فعل ("the postcard") پیش از جای خالی قرار گرفته است، این فعل را به صورت مجهول نیاز داریم و پاسخ در بین گزینه‌های (۲) و (۴) خواهد بود.

دقت کنید: در جای خالی دوم از مصدر با "to" برای بیان هدف و مقصود از انجام فعل استفاده شده است.

۸۰ ۱

متخصصان برای کمک به پیشگیری از سرطان، خوردن هفت تا ده وعده سبزیجات و میوه‌ها را هر روز پیشنهاد می‌کنند.

(۱) پیشنهاد کردن، توصیه کردن

(۲) فرض کردن؛ خیال کردن

(۳) درگیر کردن؛ مستلزم ... بودن

(۴) کشف کردن؛ پی بردن

۸۱ ۳

تا [سال] ۲۰۱۹ بسیار بیش‌تر از ۸۰۰ مکان در سراسر جهان وجود دارد که مکان‌های میراث جهانی اعلام شده‌اند.

(۱) فرهنگ

(۲) نماد، سمبل

(۳) ارث، میراث

(۴) حقیقت، واقعیت

۸۲ ۴

مادرم در حالی‌که پدرم بیرون سرکار بود، هر ساعت روز را به مراقبت کردن از ما سه بچه اختصاص می‌داد.

(۱) حاوی ... بودن، دربر داشتن

(۲) فراهم کردن، ارائه کردن

(۳) شامل ... بودن

(۴) اختصاص دادن، وقف کردن

۸۳ ۳

دکتر به بیمار هشدار داد تا بعد از عمل جراحی [و] تا وقتی که توانش باز گردد، خودش را تحت فشار زیاد قرار ندهد.

(۱) شیء؛ هدف

(۲) کیفیت؛ ویژگی

(۳) توان، نیرو

(۴) روند، فرایند

۸۴ ۱

دانشمندان هم‌اکنون در حال نقشه‌برداری الگوهایی از تفاوت‌های بسیار کوچک در دی ان ای هستند که یک انسان را از دیگری متمایز می‌کند.

(۱) متمایز کردن؛ مشخص کردن؛ تشخیص دادن

(۲) قدردان ... بودن، قدر ... را دانستن

(۳) مرتب کردن؛ ترتیب دادن

(۴) تشخیص دادن، شناختن

۸۵ ۴

نمی‌توانستم بفهمم چرا لامپ کار نمی‌کرد، ولی به خاطر این بود که [از برق] قطع شده بود.

(۱) پا به پای ... پیش رفتن

(۲) دنبال ... گشتن

(۳) مراقب بودن، مواظب بودن

(۴) تشخیص دادن، فهمیدن

۸۶ ۱

در طول فیلم یک نفر فریاد زد: «آتش» و دو نفر وقتی که مردم وحشت‌زده تلاش می‌کردند تا از ساختمان خارج شوند، به شدت مجروح شدند.

(۱) داد زدن، فریاد زدن

(۲) جواب دادن، پاسخ دادن

(۳) اصرار کردن، تأکید کردن

(۴) در نظر گرفتن، لحاظ کردن

۹۲ | ۱

- ۱) برای مثال، به عنوان نمونه
- ۲) با وجود این، با این حال
- ۳) گرچه، اگرچه
- ۴) با وجود این، با این حال

علم در عمل خیلی کم تر به آزمایش‌هایی وابسته است [که] آن (خود علم) آماده می‌کند تا آمادگی ذهنی افرادی که آزمایش‌ها را تماشا می‌کنند. ظاهراً سر ایزاک نیوتون نیروی جاذبه را از طریق افتادن یک سیب کشف کرد. در طول قرن‌ها سیب‌ها در بسیاری مناطق افتاده بودند و هزاران نفر افتادن آن‌ها را دیده بودند. اما نیوتون برای سال‌ها در مورد علت حرکت مداری ماه و سیارات کنجکاو بوده است. چه چیزی آن‌ها را در [یک] جا نگه می‌داشت؟ چرا آن‌ها از آسمان سقوط نمی‌کردند؟ این واقعیت که سیب به سمت زمین افتاد، نه بالا به سوی درخت، به سؤالی که او [بارها] درباره‌ی آن میوه‌های بزرگ‌تر آسمان، ماه و سیارات از خودش پرسیده بود، پاسخ داد.

چند نفر به امکان افتادن یک سیب به سوی درخت توجه کرده بود؟ نیوتون [به این موضوع توجه] کرد زیرا او تلاش نمی‌کرد تا چیزی را پیش‌بینی کند. او فقط حیرت‌زده بود. ذهن او برای [چیزهای] غیرقابل پیش‌بینی آماده بود. غیرقابل پیش‌بینی بودن بخشی از ماهیت اساسی پژوهش است. اگر شما چیزهای غیرقابل پیش‌بینی ندارید، پژوهش [هم] ندارید. دانشمندان اغلب این [موضوع] را هنگام نوشتن گزارش‌های شسته و روفته خودشان برای مجلات فنی فراموش می‌کنند، اما تاریخ با نمونه‌هایی از آن پر شده است. شما در [هنگام] صحبت کردن با برخی دانشمندان، مخصوصاً جوان‌ترها، ممکن است این تصور را استنباط کنید که آن‌ها «روش علمی» را [به عنوان] جایگزینی برای تفکر خلاقانه می‌دانند.

۹۳ | ۱

- ۱) نویسنده با مثال ایزاک نیوتون می‌خواهد اثبات کند که .....
- ۲) ذهن‌های پرسش‌گر مهم‌تر از آزمایشات علمی هستند
- ۳) علم هنگامی پیش می‌رود [که] پژوهش‌های پربار انجام می‌شود
- ۴) دانشمندان به ندرت ماهیت اساسی پژوهش را فراموش می‌کنند
- ۵) در پژوهش علمی غیرقابل پیش‌بینی بودن از پیش‌بینی اهمیت کم‌تری دارد

۹۴ | ۲

- ۱) نباید «روش علمی» را با تفکر خلاقانه جایگزین کنند
- ۲) نباید در حدس زدن درباره‌ی چیزهای غیرقابل پیش‌بینی غفلت کنند
- ۳) باید برای مجلات فنی گزارشات مختصرتری بنویسند
- ۴) باید در مورد یافته‌های پژوهش خودشان مصمم باشند

۹۵ | ۳

- ۱) عبارت "cut and dried" (شسته و روفته) در پاراگراف دوم به احتمال زیاد به معنی "unlikely to be changed" است.
- ۲) که جدی گرفته نمی‌شود
- ۳) که متوجه شدن آن بسیار دشوار است
- ۴) که تغییر آن غیرمحمتمل است
- ۵) جامع و فنی

۹۶ | ۴

- ۱) به نظر می‌رسد که برخی دانشمندان جوان .....
- ۲) علاقه‌ی شدیدی به پیش‌بینی دارند
- ۳) اغلب در مورد آینده حدس می‌زنند
- ۴) برای تفکر خلاقانه ارزش بالایی قائل هستند
- ۵) به «روش علمی» عمل می‌کنند

در ژوئن [سال] ۲۰۱۰، فضاپیمای ژاپنی بدون سرنشین هایابوسا [با] سقوط به صحرای استرالیا بعد از یک سفر هفت‌ساله به زمین بازگشت. فضاپیمای هایابوسا در [سال] ۲۰۰۵ سه هفته را در حال چرخش [به دور] یک شهاب‌سنگ با عنوان آیتوکاوا سپری و تلاش کرده بود تا دانه‌های کوچک خاک را از سطح آن بردارد. دانشمندان بر روی زمین [که] می‌خواستند بدانند آیا این مأموریت موفقیت‌آمیز بوده است [با نه]، مجبور بودند منتظر بمانند. آن‌ها به انجام تجزیه و تحلیل گسترده از نمونه‌های آورده‌شده توسط این فضاپیما نیاز داشتند تا مطمئن شوند [که] آن‌ها واقعاً از آیتوکاوا بودند.

سرانجام در [ماه] نوامبر پس از بازگشت آن، اعلامیه [سازمان فضایی ژاپن] رسید. دانشمندان تأیید کردند که ذراتی که [در] داخل فضاپیمای هایابوسا یافت شد، در واقع از شهاب‌سنگ آیتوکاوا [آمده] است. بیانیهای از سازمان فضایی ژاپن اظهار داشت که تجزیه و تحلیل میکروسکوپی از ۱۵۰۰ دانه‌ی جمع‌آوری شده از محفظه‌ی نمونه‌ی فضاپیما ثابت کرد که آن‌ها از منشأی فرازمینی بودند. این اولین باری است [که] نمونه‌هایی از یک شهاب‌سنگ به زمین برگردانده شده‌اند. وزیر علوم و فناوری ژاپن، یوشیایکی تاکاگی، به یک کنفرانس خبری در توکیو برای اعلام یافته‌ها [این مأموریت فضایی] گفت: «این [دستاورد] اولین [مورد در] جهان است، و دستاورد قابل توجهی [می‌باشد] که [هایابوسا] ماده‌ای را از جرمی سماوی به غیر از ماه به خانه (زمین) آورد.»

ذرات هایابوسا تنها چهارمین مجموعه‌ی مواد فرازمینی آورده شده توسط فضاپیماها به سیاره‌ی ما هستند. سایر مواد شامل سنگ‌های ماه، خاک ستاره [های] دنباله‌دار و ذراتی در «باد خورشیدی» هستند. دانشمندان ژاپنی امیدوارند که پژوهش آن‌ها اطلاعات جدیدی درباره‌ی تولد منظومه‌ی شمسی [در] بیش از ۴/۵ میلیارد سال پیش ارائه دهد.

۹۷ | ۱

- ۱) این متن عمدتاً در مورد ..... است.
- ۲) بازگشت موفقیت‌آمیز یک فضاپیما با ذراتی از یک شهاب‌سنگ
- ۳) کشف یک شهاب‌سنگ جدید توسط یک فضاپیمای ژاپنی
- ۴) اولین فضاپیمای ژاپنی که به زمین بازگشت
- ۵) برنامه‌هایی برای ارسال یک فضاپیمای ژاپنی برای جمع‌آوری خاک از یک شهاب‌سنگ

۹۸ | ۳

- ۱) دانشمندان باید ذرات جمع‌آوری‌شده توسط [فضاپیمای] هایابوسا را بررسی می‌کردند تا مطمئن شوند [که] .....
- ۲) آن‌ها ذره‌بینی بودند
- ۳) آن‌ها در محفظه‌ی نمونه بودند
- ۴) آن‌ها در واقع از شهاب‌سنگ بودند
- ۵) آن‌ها از فضاپیما فرار نکرده بودند

۹۹ | ۳

- ۱) دانشمندان بررسی‌کننده‌ی ذرات [جمع‌آوری‌شده توسط] هایابوسا امیدوارند [که] آن [ذرات] به آن‌ها در مورد ..... اطلاعات بیش‌تری بدهند.
- ۲) [این‌که] آیا بر روی شهاب‌سنگ‌ها حیات وجود دارد [یا نه]
- ۳) آغاز حیات بر روی زمین
- ۴) تولد منظومه‌ی شمسی
- ۵) مواد بیش از ۴/۵ میلیارد ساله

۱۰۰ | ۴

- ۱) لحن کلی این متن ..... است.
- ۲) سرگرم‌کننده و تفننی
- ۳) روزنامه‌نگاری و تجاری
- ۴) غیرطبیعی و گیج‌کننده
- ۵) علمی و فنی

ریاضیات

تعداد کل افراد برابر است با: **۴ ۱۰۸**

$$n(S) = 11 + 14 + 18 + 92 = 200$$

$$n(A) = 11 + 18 = 94 \quad \text{تعداد مردها برابر است با:}$$

$$P(A) = \frac{n(A)}{n(S)} = \frac{94}{200} = 0.47$$

کل حالات قرارگیری ۵ نفر در یک ردیف، $n(S) = 5!$ است.

برای آن که زن و شوهر کنار هم باشند، باید آن‌ها را یک شیء در نظر بگیریم:

فرد پنجم، فرد چهارم، فرد سوم، شوهر، زن

جایگشت ۴ شیء مذکور، ۴! و جابه‌جایی زن و شوهر هم ۲! است:

$$P(A) = \frac{n(A)}{n(S)} = \frac{4! \times 2!}{5!} = \frac{4! \times 2}{5 \times 4!} = \frac{2}{5} = 0.4$$

۳ ۱۱۰

$$S = \{11, 12, 14, 15, 21, 22, 24, 25, 41, 42, 44, 45, 51, 52, 54, 55\} \Rightarrow n(S) = 16$$

$$A = \{12, 24, 44, 52\}, B = \{11, 12, 14, 15, 21, 22, 24, 25\}$$

$$A \cap B = \{12, 24\} \Rightarrow n(A \cap B) = 2 \Rightarrow P(A \cap B) = \frac{2}{16} = \frac{1}{8}$$

$$n(S) = 6 \times 6 = 36 \quad \text{۴ ۱۱۱}$$

$$A = \{(2, 6), (6, 2), (4, 4)\} \Rightarrow P(A) = \frac{n(A)}{n(S)} = \frac{3}{36} = \frac{1}{12}$$

$$n(S) = 2^4 = 16 \quad \text{۱ ۱۱۲}$$

$$A = \{(د پ د د), (د پ پ د), (د پ د پ), (د پ د د پ), (د د پ د پ), (د د پ د د), (د د د پ د), (د د د پ پ)\}$$

$$(د پ د پ) \Rightarrow n(A) = 6$$

$$P(A) = \frac{n(A)}{n(S)} = \frac{6}{16} = \frac{3}{8}$$

$$n(S) = 6 \times 6 = 36 \quad \text{۲ ۱۱۳}$$

می‌خواهیم مجموع اعداد دو تاس از ۵ بزرگتر نباشد، یعنی ۵ یا کوچک‌تر باشد:

$$A = \{(1, 1), (1, 2), (1, 3), (1, 4), (2, 1), (2, 2), (2, 3), (3, 1), (3, 2), (4, 1)\} \Rightarrow n(A) = 10$$

$$\Rightarrow P(A) = \frac{10}{36} = \frac{5}{18}$$

فضای نمونه‌ای، انتخاب ۲ مهره از ۹ مهره است: **۱ ۱۱۴**

$$n(S) = \binom{9}{2} = \frac{9!}{2!7!} = \frac{9 \times 8 \times 7!}{2 \times 7!} = 36$$

می‌دانیم ۴ مهره‌ی زوج موجود هستند که ما می‌خواهیم ۲ مهره‌ی انتخابی از بین آن‌ها باشد:

$$n(A) = \binom{4}{2} = \frac{4!}{2!2!} = \frac{4 \times 3 \times 2!}{2! \times 2} = 6 \Rightarrow P(A) = \frac{6}{36} = \frac{1}{6}$$

فضای نمونه‌ای، انتخاب ۲ مهره از مجموع ۱۲ مهره است: **۴ ۱۱۵**

$$n(S) = \binom{12}{2} = \frac{12!}{2!10!} = \frac{12 \times 11 \times 10!}{2 \times 10!} = 66 \quad \text{مهره است:}$$

برای آن که هر دو مهره هم‌رنگ باشند، باید:

هر دو مهره‌ی سبز یا هر دو مهره‌ی سفید یا هر دو مهره سیاه باشند:

$$n(A) = \binom{4}{2} + \binom{3}{2} + \binom{5}{2} = \frac{4!}{2!2!} + \frac{3!}{2!1!} + \frac{5!}{2!3!}$$

$$= \frac{4 \times 3 \times 2!}{2 \times 2!} + \frac{3 \times 2!}{2! \times 1} + \frac{5 \times 4 \times 3!}{2 \times 3!} = 6 + 3 + 10 = 19$$

$$P(A) = \frac{n(A)}{n(S)} = \frac{19}{66}$$

۳ ۱۰۱

طبق نمودار داده‌شده، در کل با ۴ حالت مواجه‌ایم و در

مرحله‌ی اول نیز ۲ حالت اتفاق می‌افتد که این شرایط فقط در گزینه‌ی (۳)

وجود دارد:

فرض کنید دو رقم متمایز ۴ و ۵ باشند:

مسئله را در دو حالت حل می‌کنیم: **۲ ۱۰۲**

الف) رقم یکان صفر باشد:

$$\begin{array}{c} \boxed{3} \\ \uparrow \\ \text{فقط صفر} \end{array} \times \begin{array}{c} \boxed{2} \\ \uparrow \\ \text{دو رقم باقی مانده} \end{array} \times \begin{array}{c} \boxed{1} \\ \uparrow \\ \text{همه‌ی ارقام به جز صفر} \end{array} = 6$$

ب) رقم یکان صفر نباشد:

$$\begin{array}{c} \boxed{2} \\ \uparrow \\ \text{ارقام ۲ یا ۴} \end{array} \times \begin{array}{c} \boxed{2} \\ \uparrow \\ \text{دو رقم باقی مانده} \end{array} \times \begin{array}{c} \boxed{2} \\ \uparrow \\ \text{همه‌ی ارقام به جز صفر} \end{array} = 8$$

و رقم به کار رفته در یکان

طبق اصل جمع تعداد کل حالات برابر است با $6 + 8 = 14$ حالت.

$$n! = 24 \times 30 = 4! \times 6 \times 5 = 6 \times 5 \times 4! = 6! \quad \text{۲ ۱۰۳}$$

$$\Rightarrow n! = 6! \Rightarrow n = 6$$

برای ساخت هر مثلث، ۳ نقطه و برای ساخت هر وتر، ۲ نقطه

لازم است: **۳ ۱۰۴**

$$n! = \binom{10}{3} = \frac{10!}{7!3!} = \frac{10 \times 9 \times 8 \times 7!}{7! \times 3 \times 2 \times 1} = 120$$

$$\text{تعداد وترها} = \binom{10}{2} = \frac{10!}{2!8!} = \frac{10 \times 9 \times 8!}{2 \times 8!} = 45$$

$$\Rightarrow 120 - 45 = 75$$

چون ترتیب انتخاب افراد مهم است، پس: **۳ ۱۰۵**

$$P(n, 2) = 90 \Rightarrow \frac{n!}{(n-2)!} = 90 \Rightarrow \frac{n(n-1)(n-2)!}{(n-2)!} = 90$$

$$\Rightarrow n(n-1) = 90 \Rightarrow n^2 - n - 90 = 0 \Rightarrow (n+9)(n-10) = 0$$

$$\begin{cases} n+9=0 \Rightarrow n=-9 \text{ غیر قابل قبول} \\ n-10=0 \Rightarrow n=10 \text{ قابل قبول} \end{cases}$$

حرف "N" انتخاب شده است، پس ما باید ۳ حرف دیگر از

بین ۵ حرف باقی‌مانده انتخاب کنیم: **۴ ۱۰۶**

$$\binom{5}{3} = \frac{5!}{3!2!} = \frac{5 \times 4 \times 3!}{3! \times 2} = 10$$

حال در کلمه‌ی چهارحرفی، N می‌تواند در هر یک از چهار جایگاه قرار بگیرد،

پس حروف ۴! جایگشت دارند:

$$4! = 4 \times 3 \times 2 \times 1 = 24$$

در نهایت طبق اصل ضرب داریم:

$$10 \times 24 = 240 = \text{تعداد کل کلمات}$$

$$n(S) = \begin{array}{c} 6 \\ \uparrow \\ \text{سکه‌ی دوم} \end{array} \times \begin{array}{c} 2 \\ \uparrow \\ \text{سکه‌ی اول} \end{array} \times \begin{array}{c} 2 \\ \uparrow \\ \text{تاس} \end{array} = 24 \quad \text{۲ ۱۰۷}$$

۱۴۳ ۲ ترجمه کلمات مهم: إنما: تنها، فقط / سعيه اليوم: تلاش

امروزش / جسر: پلی است / للوصول إلی: برای رسیدن به

اشتباهات بارز سایر گزینه‌ها:

- (۱) بی‌گمان (← فقط، تنها)، پل (← پلی است؛ «جسر» نکره است).
(۳) در (← از)، «است که» اضافی است، دانسته (← می‌داند؛ «يعرف» مضارع است)، تلاش او در امروز (← تلاش امروزش)، رسیدنش (← رسیدن)
(۴) «فقط» در جای نادرستی از ترجمه آمده است، پل (← پلی است)

۱۴۴ ۴ ترجمه کلمات مهم: أعظم الذنوب: بزرگ‌ترین گناهان / الظلم

علی مخلوقات: ستم (ظلم) بر مخلوقاتش / سلب: به زور گرفتن / نملة: مورچه‌ای

اشتباهات بارز سایر گزینه‌ها:

- (۱) گناه (← گناهان؛ «الذنوب» جمع است)، ظلم مخلوقات بر یکدیگر (← ستم بر مخلوقاتش)، گرفتن (← به زور گرفتن)، مورچه (← مورچه‌ای؛ «نملة» نکره است).

- (۲) این است که بر مخلوقاتش ستم شود (← ستم بر مخلوقاتش است)، گرفتن (← به زور گرفتن)، دانه کوچکی (← دانه جویی)

- (۳) «از» اضافی است، ستم بر مخلوقات (← ستم بر مخلوقاتش)، و (← اگرچه، حتی اگر)، مورچه (← مورچه‌ای)، «از جمله آن‌هاست» اضافی می‌باشد.

۱۴۵ ۴ ترجمه صحیح سایر گزینه‌ها:

- (۱) مؤمن را با لذتی که دیر یا زود از بین می‌رود چه کار!
(۲) در انجام کارهایتان سستی نکنید در حالی که شما باهوش‌ترین مردم در شهر هستید.
(۳) آیا می‌دانی که این حیوان، تارهای صوتی ندارد و حرف نمی‌زند؟!

۱۴۶ ۲ ترجمه عبارت سؤال: «آیه‌ای را مشخص کن که ویژگی

منافقین را بیان می‌کند».

ترجمه گزینه‌ها:

- (۱) آیا مردم را به نیکی امر می‌کنید و خودتان را فراموش می‌کنید؟ (مربوط به مؤمنان است).
(۲) با دهان‌هایشان چیزی را می‌گویند که در دل‌هایشان نیست (دقیقاً ویژگی منافقان است).
(۳) هرگاه نادانان، ایشان را خطاب کنند، سخن آرام می‌گویند (مربوط به مؤمنان است).
(۴) رویت را از مردم برمتاب و با ناز و خودپسندی روی زمین راه مرو (اشاره به تواضع دارد که مربوط به همه مردم است، به خصوص مؤمنان).
■ گزینه صحیح را در پاسخ به سؤالات زیر مشخص کن (۱۵۰ – ۱۴۷):

۱۴۷ ۳ ترجمه عبارت سؤال: «اگر گوینده بخواد که به شدیدترین

شکل ممکن بر اهمیت تفکر تأکید کند، می‌گوید «.....»

توضیح: برای تأکید بسیار بر یک موضوع از «لا»ی نفی جنس استفاده می‌کنیم. دقت کنید که در ترجمه «لا»ی نفی جنس «هیچ ... نیست» می‌آید که بیش‌ترین تأکید را دربر دارد. سایر ادوات نفی مانند «لیس، لا يوجد» تأکید بسیار بسیار کمی به همراه دارند. ضمن این‌که «إن» هم صرفاً تأکید به همراه دارد که قدرتش از «لا»ی نفی جنس کم‌تر است.

ترجمه گزینه‌ها:

- (۱) عبادتی هم‌چون تفکر وجود ندارد.
(۲) قطعاً تفکر، عبادت بزرگی است.
(۳) هیچ عبادتی هم‌چون تفکر نیست.
(۴) عبادتی هم‌چون تفکر نیست (وجود ندارد).

۱۳۹ ۲ تقطیع بیت سؤال:

مُحَدِّثٌ	سَبَّ	مَسَّ	تَى	بِ	زَهْ	دَيْدٍ	ذُ	رَبِّ	بِ	نَشْ	رَفَتْ
-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
مُسْتَكْفٍ	كُفِّ	تَى	دَوَّ	سَتَ	أَيْنَ	رَإَى	هَـ	نَسَّ	تَفَّ	سَا	رَإَى
-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
		حذف همزه				حذف همزه	حذف همزه				
فاعلاتن	فاعلاتن	فاعلاتن	فاعلاتن	فاعلاتن	فاعلاتن	فاعلاتن	فاعلاتن	فاعلاتن	فاعلاتن	فاعلاتن	فاعلاتن

دقت کنیم! همزه‌ی دوم بیت (در واژه‌ی «این») تأثیری در وزن بیت ندارد:

دو	س	تین
-	-	-
U	U	U

۱۴۰ ۳

مَنْ	عَهْدٌ	مِی	كُ	نَمِ	كِ	نَدَّ	غَوَّ	يَمِ	دِ	غَرَّ	سَدَّ	خَنَ
-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
چشم	ما	ن	دل	ب	رت	ظن	سحر	می	ک	ند	سند	-
-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
مفعول	فاعلاتن	مفاعیل	فاعلاتن	مفاعیل	فاعلاتن	مفاعیل	مفاعیل	فاعلاتن	مفاعیل	فاعلاتن	مفاعیل	فاعلاتن

زبان عربی (اختصاصی)

■ درست‌ترین و دقیق‌ترین جواب را در واژگان یا ترجمه یا مفهوم مشخص کن (۱۴۶ – ۱۴۱):

۱۴۱ ۳ بررسی عبارت‌ها:

- (الف) تراکتور: حشره‌ای است که محصولات کشاورزی را می‌خورد و می‌تواند یک متر پرش نماید (واژه صحیح «الجرادة: ملخ» است).
(ب) توفان: شهری است که مهم‌ترین نهادهای دولت در آن متمرکز شده است و غالباً پرجمعیت‌ترین شهر نیز هست (واژه صحیح «العاصمة: پایتخت» است).
(ج) گل: خاک آمیخته با آب است و گاهی نیز به همین اسم نامیده می‌شود، اگرچه رطوبت از آن رفته باشد.
(د) زبان عامیانه: زبانی است که بین مردم رواج دارد و در گفت‌وگوهای روزمره‌شان استفاده می‌شود.
توضیح دو واژه نادرست است.

۱۴۲ ۳ ترجمه کلمات مهم: أمة واحدة: یک امت، امتی واحد (یگانه)

/ قَد: پس / مَبْشَرین: بشارتگر

اشتباهات بارز سایر گزینه‌ها:

- (۱) که (← پس)، پیامبران بشارتگر را (← پیامبران را بشارتگر؛ «مبشرین» حال است).
(۲) مردمان (← «مردم» دقیق‌تر است)، پیامبران بشارتگرش را (← پیامبران را بشارتگر)
(۴) در یک امت (← امتی واحد)، که (← پس)

۱۴۸ | ۱ بررسی گزینه‌ها:

۱) اسم «إِنَّ» منصوب است («اللَّهِ») و خبر «كانوا» به عنوان فعل ناقصه هم باید به صورت منصوب بیاید («أعداء»).

۲) «شيء» به عنوان خبر به درستی به صورت مرفوع آمده است اما «حلماً» باید به عنوان خبر «كأنَّ» به صورت مرفوع بیاید (حلماً ← حلمٌ).

۳) «أموال» به عنوان مفعول «أنفق» به درستی به صورت منصوب آمده است، اما «المساکین» چون بعد از حرف جرّ «علی» آمده باید مجرور شود. دقت کنید که «المساکین» جمع سالم مذکر نیست که علامت جرّش «ینَ» باشد؛ بلکه این اسم جمع مکسر است و با «ی» مجرور می‌شود (المساکین ← المساکین).

۴) اسم «لیت» به درستی به شکل منصوب آمده است (الطالب) اما چون «یَعُوْضُ: جبران شود» مجهول است (حرکت عین القعلش «ت» است)، پس از آن نائب فاعل به صورت مرفوع می‌آید (ضعف ← ضعف).

۱۴۹ | ۳ ترجمه عبارت سؤال: «ای نفس مطمئن، به سوی پروردگارت

بازگرد در حالی که تو از او خشنودی و او نیز از تو خشنود است.»

بررسی سایر گزینه‌ها:

۱) اسم الفاعل من المجرد الثلاثی ← اسم الفاعل من المزیّد الثلاثی (این اسم با «م» شروع شده است، پس اسم فاعل از ثلاثی مزید است.)

۲) معرّف بالعلمیّة نادرست است (از بین اسم‌های خداوند فقط «اللّه» معرفه از نوع علم است.)

۴) صفة ← حال (این عبارت دو حال دارد: «راضیة» و «مرضیة»)

۱۵۰ | ۱ بررسی گزینه‌ها:

۱) در عبارت دو جمله وجود دارد: اولی فعلیه و دومی اسمیه. جمله اول با فعل «أقترّب» شروع شده، پس فعلیه است و جمله دوم با ضمیر «هم» شروع شده، پس اسمیه است.

۲) در آن فعل متعدّی و مضاف‌الیه وجود دارد. («أقترّب: نزدیک شد» فعل لازم است نه متعدّی، «حسایهم» ترکیب اضافی و «هم» مضاف‌الیه است.)

۳) در آن اسم فاعل و جمله وصفیه وجود دارد. («معرضون» اسم فاعل است اما «و هم معرضون» جمله حالیه است نه وصفیه)

۴) در آن، دو حرف جرّ و فعلی با یک حرف زائد وجود دارد. («ل» در «لنناس» و «فی» حرف جرّ هستند، اما «أقترّب» از باب «افتعال» دو حرف زائد دارد، «همزه» و «ت»)

تاریخ

۱۵۱ | ۱ آلمان از یک‌سو با هدف مقابله با تهدیدهای خارجی به ویژه

خطر حمله‌ی فرانسه و از سوی دیگر برای پیشبرد سیاست‌های توسعه‌طلبانه‌ی خود در اروپا و فراسوی دریاها، با برخی از کشورها پیمان اتحاد سیاسی و نظامی منعقد کرد. نخست با امپراتوری اتریش - مجارستان پیمان اتحاد بست و سپس، ایتالیا را نیز وارد این پیمان کرد و اتحاد سه‌گانه (مثلث) را تشکیل داد (۱۸۸۲م).

۱۵۲ | ۲ به دلیل ماهیت استبدادی حکومت قاجار و نبود آزادی

بیان، برخی از روزنامه‌نگاران در خارج از کشور اقدام به نشر روزنامه‌هایی به زبان فارسی کردند.

۱۵۳ | ۱ میرزا فتحعلی‌خان آخوندزاده با این‌که مورخ نبود،

تاریخ‌نویسی سنتی را به شیوه‌ی علمی نقد کرد.

۱۵۴ | ۴ قیام مهدیون در سودان به رهبری مهدی سودانی در مقابل

انگلیس و مبارزات مردم الجزایر به فرماندهی امیر عبدالقادر بر ضد ارتش فرانسه، نمونه‌هایی از مبارزه‌ی مردم در سرزمین‌های مستعمره بود.

۱۵۵ | ۴ تأسیس مدرسه‌ی دارالفنون و ایجاد دارالطباعه‌ی دولتی و

دارالترجمه‌ی همایونی در زمان ناصرالدین شاه بود.

۱۵۶ | ۱ قائم‌مقام پس از هفت ماه از مقام وزارت برکنار و کشته شد و

حاجی میرزا آقاسی، مراد و معلم درویش مسلک شاه، به جای او نشست. در دوران صدارت میرزا آقاسی، نفوذ دولت‌های روسیه و انگلستان در ایران افزایش یافت.

تذکر: گزینه‌های دیگر مربوط به سلطنت ناصرالدین شاه است.

۱۵۷ | ۳ ایل افشار از ایل‌های قزلباش بود که در به سلطنت رساندن

حکومت صفویان نقش داشتند. در عصر صفوی، بخشی از این ایل را برای محافظت از مرزهای خراسان در برابر هجوم ازبکان به نواحی شمال آن دیار کوچاندند.

۱۵۸ | ۲ پس از کشته شدن فتحعلی‌خان قاجار، نادر که جنگاوری

شجاع و متهور بود، ابتکار عمل را به دست گرفت و فرماندهی سپاه تهماسب را عهده‌دار شد.

۱۵۹ | ۴ در دوره‌ی کریم‌خان زند، هیئت‌هایی از فرانسه و انگلستان برای

گرفتن امتیاز و ایجاد مراکز تجاری به ایران آمدند؛ اما چون با او به توافق نرسیدند، گشایشی در روابط صورت نگرفت.

۱۶۰ | ۳ ناپلئون که سیاست توسعه‌طلبانه‌ی را در اروپا و جهان دنبال

می‌کرد، با مانع بزرگی هم‌چون انگلستان روبه‌رو شد که به دلیل جزیره‌ای بودن و برخورداری از نیروی دریایی قدرتمند، توان رویارویی مستقیم با آن را نداشت.

۱۶۱ | ۱ کشور فرانسه در قرن ۱۸م به سبب شکست نظامی از انگلستان

و صرف منابع مالی هنگفت در سرزمین آمریکا با ورشکستگی اقتصادی و ضعف سیاسی و نظامی روبه‌رو شد.

۱۶۲ | ۲ روس‌ها مناطق وسیعی از سرزمین‌های ایرانی در شرق دریای

مازندران (خوارزم و ماوراءالنهر) را تسخیر و عهدنامه‌ی آخال (۱۲۹۹ق/ ۱۸۸۱م) را بر حکومت قاجار تحمیل کردند.

۱۶۳ | ۳ آقا محمدخان نخست نواحی شمالی و مرکزی ایران را تصرف

کرد و تهران را پایتخت خود قرار داد، سپس با غلبه بر لطفعلی‌خان زند و سرکوب طغیان حاکم گرجستان، در سال ۱۲۱۰ق/ ۱۷۷۴ش در تهران تاج‌گذاری کرد. آقا محمدخان پس از تاج‌گذاری به عزم برچیدن بساط حکومت جانشینان نادر شاه و دستیابی به غنایم و گنجینه‌ی جواهرات وی، راه خراسان را در پیش گرفت.

۱۶۴ | ۴ بلافاصله پس از صدور فرمان مشروطه، هیئتی شامل

نمایندگان بازرگانان، اصناف، روحانیان و روشنفکران تشکیل شد و اقدام به تدوین نظام‌نامه‌ی انتخابات مجلس شورای ملی کرد.

۱۶۵ | ۲ نخستین مدرسه‌های جدید را مسیونرهای اروپایی در ایران

تأسیس کردند.

۱۶۶ | ۴ بروز قحطی‌های بزرگ و کمبود و گرانی آذوقه، به خصوص

نان، بارها در دوره‌ی قاجار منجر به ناآرامی و شورش‌های پراکنده در شهرهای مختلف ایران شد.

۱۶۷ | ۳ دلیران تنگستانی و دشتستانی و دشتی به فرماندهی رئیسعلی

دلوری تا آخرین قطره‌ی خون با نیروهای متجاوز جنگیدند و ضربات سختی بر آن‌ها وارد کردند. مردم کازرون نیز به رهبری ناصر دیوان کازرونی با شجاعت و شهمت تمام رویاروی نیروهای انگلیسی ایستادند. عشایر عرب خوزستان نیز در «نبرد جهاد» غیورانه با قوای بیگانه جنگیدند.

۱۸۰ ۳ یکی از پدیده‌های ناشی از نظام اقتصادی سرمایه‌داری، نابرابری فضایی است.

۱۸۱ ۳ بررسی عبارتهای نادرست:

(الف) شهر موجودی زنده و فعال و انسان موجودی زیباپسند است.
(د) به مجموعه وسایل، نمادها و عناصری که در خیابان‌ها و فضاهای شهری برای استفاده‌ی عموم نصب می‌شوند، مبلمان شهری می‌گویند.

۱۸۲ ۳ گسترش انقلاب سبز و استفاده از ماشین‌آلات و فناوری در کشاورزی یکی از اقداماتی است که برای حل مشکل اقتصادی روستاها انجام شده است.

۱۸۳ ۴ (الف) جمع‌آوری آمار پدیده‌های طبیعی، انسانی و ویژگی‌های آن ← ورودی

(ب) تحلیل فضایی و مدل‌سازی ← پردازش

(ج) تهیه‌ی تصاویر ماهواره‌ای، نقشه‌ها و گزارش‌های میدانی ← ورودی

۱۸۴ ۳ پردازش و تحلیل اطلاعات با GIS (سیستم اطلاعات جغرافیایی) به تصمیم‌گیری می‌انجامد.

۱۸۵ ۱ اوایل قرن نوزدهم ← ساخت نخستین لوکوموتیو

اوایل قرن بیستم ← اختراع و تولید انبوه خودرو

۱۸۶ ۴ حمل و نقل در مسافت‌های دور شامل حمل و نقل آبی، هوایی و لوله‌ای است.

۱۸۷ ۱ (الف) امروزه کشورهای اروپایی به ویژه فرانسه و آلمان تولیدکنندگان عمده‌ی قطارهای تندرو هستند.

(ب) طولانی‌ترین خط قطار تندروی جهان متعلق به کشور چین است.

(ج) بیش‌ترین میزان خطوط ریلی در جهان مربوط به کشورهای ایالات متحده‌ی آمریکا، روسیه، چین و هند است.

۱۸۸ ۳ از دهه‌ی ۱۹۷۰ میلادی دو تحول مهم در حمل و نقل دریایی به وجود آمد:

۱- تولید کشتی‌های گردشگری رو-رو (Ro - Ro)

۲- تولید و گسترش کشتی‌های کانتینربر

۱۸۹ ۲ در سال ۱۳۹۶ پرتددترین بنادر مسافری در ایران، بنادر قشم، شهید حقانی (بندرعباس)، چارک و خرمشهر بوده‌اند.

۱۹۰ ۳

طول خطوط لوله‌ی گاز ← ۳۸,۰۰۰ کیلومتر

طول خطوط لوله‌ی نفت ← ۱۴,۰۰۰ کیلومتر

۵۲,۰۰۰ کیلومتر

جامعه‌شناسی

۱۹۱ ۳ جهان اجتماعی، یعنی جامعه و فرهنگی که در آن زندگی می‌کنیم، دانش عمومی را در اختیار ما قرار می‌دهد.

جهان متجدد فقط علم تجربی را دانش علمی می‌دانست و علوم عقلانی و وحیانی را علم محسوب نمی‌کرد.

۱۹۲ ۲ مثال مطرح‌شده در صورت سؤال بیانگر اهمیت دانش عمومی می‌باشد.

هر آنچه افراد از تجربه‌های فردی و اجتماعی خود، مطالعات مدرسه‌ای، دانشگاهی و ... می‌آموزند، ذخیره‌ی آگاهی یا ذخیره‌ی دانشی آن‌ها را شکل می‌دهد.

«وجود» موضوع فلسفه و «موجودات زنده» موضوع زیست‌شناسی هستند.

۱۶۸ ۱ در دوره‌ی سلطنت ناصرالدین شاه، با ورود محصولات جدید کشاورزی از اروپا به ایران، تحولی عظیم در شیوه‌ی تغذیه‌ی ایرانیان ایجاد شد.

۱۶۹ ۲ لنین پس از پیروزی انقلاب، حکومتی کمونیستی بر پایه‌ی شوراهای کارگران و کشاورزان به وجود آورد.

بررسی سایر گزینه‌ها:

(۱) لنین تمامی احزاب روسیه، به جز حزب کمونیست را غیرقانونی اعلام کرد.

(۳) دیری نیاید که روسیه درگیر جنگ داخلی شد.

(۴) لنین که به مردم وعده‌ی صلح داده بود، متصرفات وسیعی را در غرب و جنوب غربی روسیه به دولت‌های متحد واگذار کرد و در مقابل، با آنان قرارداد صلح بست و سربازان روسی را از جبهه‌های جنگ فراخواند.

۱۷۰ ۳ به رغم رکودی که در صنایع دستی ایران به ویژه از نیمه‌ی دوم عصر قاجار به وجود آمد، تولید فرش و صادرات آن به کشورهای جهان، به ویژه اروپا و آمریکا، رشد چشمگیری پیدا کرد.

جغرافیا

۱۷۱ ۳ مقر: مکان اصلی و دقیق یک سکونتگاه و محل استقرار آن روی زمین است.

۱۷۲ ۲ بررسی عبارتهای نادرست:

(الف) در روستاها فضاهای باز و چشم‌اندازهای طبیعی بیش‌تر و گسترده‌تر هستند.

(ب) مهم‌ترین ملاک تفاوت شهر و روستا، فعالیت‌های اقتصادی آن‌ها است.

(ج) متداول‌ترین ملاک تشخیص شهر و روستا، میزان جمعیت است.

(د) در برخی کشورهای اروپایی سکونتگاه‌هایی با بیش‌تر از ۲۰۰۰ نفر جمعیت، شهر محسوب می‌شوند.

۱۷۳ ۴

(الف) شهر متوسط ← ۱۵۰,۰۰۰ - ۲۵۰,۰۰۰

(ب) شهر کوچک ← ۲۵,۰۰۰ - ۱۰۰,۰۰۰

۱۷۴ ۳ در سال ۱۹۵۰ میلادی فقط ۳۰ درصد جمعیت جهان در شهرها زندگی می‌کردند، اما در سال ۲۰۱۴ میلادی ۵۴ درصد جمعیت جهان ساکن شهرها بوده‌اند. پیش‌بینی می‌شود که تا سال ۲۰۵۰ میلادی، این نسبت به حدود ۶۶ درصد برسد.

۱۷۵ ۲ در حالی که میزان رشد سالانه‌ی شهرنشینی در سایر نواحی جهان ۰/۴ درصد است، در آسیا و آفریقا این رشد به ۱/۵ درصد در سال می‌رسد.

۱۷۶ ۴ جمعیت مگالاپلیس بوستن - واشنگتن بیش از ۵۰ میلیون نفر و جمعیت مگالاپلیس سنول - اینچون حدود ۲۵ میلیون نفر می‌باشد.

۱۷۷ ۲ در سده‌ی نوزدهم و نیمه‌ی اول قرن بیستم در کشورهای توسعه‌یافته و صنعتی اروپا و آمریکای شمالی، به دنبال توسعه‌ی صنایع کارخانه‌ای مهاجرت از روستاها به شهرها رخ داد.

۱۷۸ ۴ در سال ۱۳۶۰ در کشور ایران، جمعیت شهری و روستایی مساوی بود.

۱۷۹ ۲ امروزه تحقق شهر پایدار هدف اصلی مدیران و برنامه‌ریزان شهری است.

۲۰۲ ۱ ابعاد مختلف اقتصادی، سیاسی، فرهنگی و ... زندگی

اجتماعی انسان، شاخه‌ها و دانش‌های اجتماعی متفاوتی را پدید می‌آورد. از منظر جامعه‌شناسی انتقادی، رویکرد تفهیمی و پوزیتیویستی محافظه‌کار هستند، زیرا نمی‌توانند درباره‌ی ارزش‌ها و هنجارهای اجتماعی داوری کنند و به شرایط موجود تن می‌دهند.

از نظر وبر جامعه‌شناس فقط می‌تواند آرمان‌ها و ارزش‌های اجتماعی را توصیف کند، اما نمی‌تواند درباره‌ی این آرمان‌ها و ارزش‌ها داوری علمی کند؛ زیرا با این کار جامعه‌شناس از دایره‌ی علم خارج می‌شود یا به نام علم، کار غیرعلمی می‌کند.

۲۰۳ ۳ نظم اجتماعی یعنی قرار گرفتن هر پدیده در جای خود. نظم اجتماعی در نتیجه‌ی قواعدی برقرار می‌شود که ما انسان‌ها برای زندگی کردن پذیرفته‌ایم.

جامعه‌شناسان برای شناختن نظم از امور مأنوس آشنایی‌زدایی می‌کنند.

۲۰۴ ۲ به سبب موفقیت‌های دانشمندان علوم طبیعی، عده‌ای از جامعه‌شناسان علاقه‌مند شدند تا شباهت‌های جامعه و پدیده‌هایی هم‌چون ماشین و بدن انسان را برجسته کنند.

اگر جامعه را هم‌چون طبیعت تصور کنیم و آن را دستاوردی انسانی ندانیم، یعنی آن را واقعیتی بیرونی تصور کرده‌ایم.

جوامعی که نظم اجتماعی را براساس الگوی پوزیتیویستی نظم برقرار می‌سازند، شاید با تطمیع و تهدید و اجبار قادر باشند پیش‌بینی رفتارها را تضمین کنند.

۲۰۵ ۱ بررسی عبارت نادرست؛

ب) جامعه‌شناسان پوزیتیویست گمان می‌کردند که همه‌ی جوامع مسیر یکسانی را به سوی پیشرفت طی می‌کنند و از جوامع ساده به جوامع پیچیده تبدیل می‌شوند.

۲۰۶ ۴ جامعه‌شناسان پوزیتیویست معتقد بودند که همان‌گونه که علوم طبیعی شناخت و کنترل طبیعت را برای ما ممکن ساخته است، جامعه‌شناسی نیز باید شناخت و کنترل جامعه و برقراری نظم اجتماعی را ممکن سازد.

۲۰۷ ۳ کوبه‌ها نشانه‌ای از فرهنگ ایرانی بر در خانه‌های روزگار قدیم هستند. کوبه‌ی مردانه صدای بم و کوبه‌ی زنانه صدای زیر داشت. (معنای متفاوت)

۲۰۸ ۲ وجود نظریات متفاوت نشانه‌ی پیچیدگی و عمق پدیده‌های اجتماعی است.

هویت‌زدایی پیامد نادیده گرفتن پیچیدگی و عمق پدیده‌های اجتماعی است. قوم‌نگاری نوعی روش پژوهش کیفی است.

۲۰۹ ۴ رویکرد تفهیمی - تفسیری در تقابل با رویکرد پوزیتیویستی بر این باور است که برای فهم زندگی اجتماعی باید از ظاهر پدیده‌های اجتماعی عبور کرد و به معنای نهفته در کنش‌ها راه یافت.

۲۱۰ ۲

الف) ← فعالیت و خلاقیت کنشگران

ب) ← نادیده گرفتن انسان‌ها به عنوان موجوداتی آگاه و دارای اراده

ج) ← روش آزمایش که در جامعه‌شناسی کاربرد چندانی ندارد.

۱۹۳ ۴ کسی که دانش علمی دارد، قدرت پیدا می‌کند که از حقایق موجود در شناخت عمومی دفاع کند.

حل تعارض‌های میان دانش عمومی و دانش علمی گاه با دست برداشتن از بخشی از ذخیره‌ی دانشی به نفع بخشی دیگر و گاه با طرح ایده‌های جدید انجام می‌شود.

دانش مفید، دانشی است که به زبان و منطق جهان‌شمول سخن بگوید.

۱۹۴ ۱ بررسی عبارت‌هاک نادرست؛

ب) روش آزمایش در علوم طبیعی متداول است.

ج) برای فهم انگیزه‌ی جوانان و نوجوانان نمی‌توان از روش‌های تجربی یا کمی استفاده کرد، بلکه باید همدلانه با جوانان همراه شد تا مسائل و آرزوهای آنان را فهمید و آنان را یاری داد.

۱۹۵ ۲ تأکید بیش از اندازه بر نظم اجتماعی موجب سرکوب روحیه‌ی خلاق انسان‌ها در بسیاری از عرصه‌ها مانند هنر، ارتباط و اندیشه می‌شود.

۱۹۶ ۳ ماکس وبر از سلطه‌ی تأکید بیش از اندازه به نظم اجتماعی که گویا هدفی جدا از انسان‌ها و نیازهای واقعی آن‌ها دارد، به قفس آهنین تعبیر می‌کند (به خلاقیت‌زدایی که از پیامدهای نادیده گرفتن کنش اجتماعی است اشاره دارد).

همراهی همدلانه به معنای نگاه کردن به مسائل کنشگران از منظر خودشان و تلاش برای فهم آن‌هاست.

۱۹۷ ۴ همه‌ی گزینه‌ها به‌جز گزینه‌ی (۴) مرتبط با تصویر می‌باشند.

گزینه‌ی (۴) در ارتباط با کنش اجتماعی به عنوان خشت بنای جامعه می‌باشد.

۱۹۸ ۳ برگزاری جشنواره‌های زیبایی ← ارزش‌زدایی

تربیت و نگهداری حیوانات در سیرک‌ها با روش‌هایی از قبیل تنبیه بدنی و تحمل گرسنگی ← اخلاق‌گریزی

لقب شهر ارواح برای اوردوس با وجود سرمایه‌گذاری دولت چین ← معنازدایی

۱۹۹ ۳ علوم اجتماعی ظرفیت داوری درباره‌ی علوم طبیعی و فناوری حاصل از آن را دارد.

وبر معتقد بود کنش اجتماعی معنادار است و پدیده‌های معنادار را نمی‌توان همانند پدیده‌های طبیعی از طریق حواس مطالعه کرد، بلکه باید معنای آن‌ها را فهمید.

۲۰۰ ۴ وبر معتقد بود کنش اجتماعی معنادار است و باید معنای آن‌ها را فهمید. (هدف جامعه‌شناسی تفهیمی)

جامعه‌شناسان انتقادی علاوه بر روش‌های تجربی و تفهیمی، روش‌های غیرتجربی و غیرحسی را به رسمیت می‌شناسند.

در جامعه‌شناسی پوزیتیویستی، پدیده‌های اجتماعی مانند پدیده‌های طبیعی دانسته می‌شوند.

۲۰۱ ۲ عبور هزاران کاتولیک از در مقدس کلیسای سنت پیترو به امید

بخشایش تمام گناهانشان ← جامعه‌شناسی تفهیمی، تفسیری

تقبیح تبعیض نژادی و تحسین عدالت اجتماعی ← رویکرد تجویزی و انتقادی

بررسی روابط همسایگی و مهاجرت در جامعه‌شناسی شهری ← جامعه‌شناسی خرد و کلان

فلسفه

- ۲۲۴ ۳ به عقیده‌ی فارابی رئیس مدینه‌ی فاضله که راهبر مردم به سوی سعادت است، باید خود به اعلا درجه‌ی سعادت بشری که همانا اتصال با ملک وحی یا عقل فعال است، رسیده باشد.
- ۲۲۵ ۱ در کتاب جمع بین رأی دو حکیم، تنها بیان آرای افلاطون و ارسطو است نه تفسیر آن‌ها.
- ۲۲۶ ۲ اتین ژیلسون فیلسوف مسیحی معاصر به خوبی ثابت می‌کند که در قرن دوازدهم در مغرب‌زمین یک مکتب لاتینی ابن‌سینایی پدید آمد و نوعی جهان‌شناسی الهی را در دسترس اندیشمندان قرار داد.
- ۲۲۷ ۱ عنایت، احاطه و شمول علم باری تعالی بر همه‌ی موجودات است و ضروری است که همه‌ی موجودات مطابق آن (علم) باشند تا نیکوترین نظام پدید آید.
- ۲۲۸ ۳ هر چند ابن‌سینا از اصطلاح فلسفه‌ی مشرقی یا علم خواص نام برد، اما بنیان‌گذاری و تحقق بخشیدن به آن توسط سهروردی انجام شد.
- ۲۲۹ ۲ از نظر ابن‌سینا موجودات بر طبق علم الهی بوده و نیکوترین نظام را تشکیل داده‌اند.
- ۲۳۰ ۱ شرح انتقادی بر کتاب اشارات ابن‌سینا توسط فخررازی نوشته شد. از جمله فیلسوفان غرب جهان اسلام می‌توان ابن‌باجه، ابن‌طفیل و ابن‌رشد را نام برد.

- ۲۱۱ ۲ فلسفه می‌خواهد از ورای همه‌ی موجودات به کل هستی نظر کند و با یک دید کلی هستی را بشناسد.
- بررسی سایر گزینه‌ها:**
 (۱) تبیین چهره‌ی خاص کار فلسفه نیست.
 (۳) اصطلاحات علمی متعلق به فلسفه نیستند.
 (۴) روش تجربی در حوزه‌ی فلسفه نیست.
- ۲۱۲ ۴ فلسفه، هم مبانی علوم را تحکیم می‌کند و هم درباره‌ی اعتبار و ارزش روش تجربی در شناخت طبیعت سخن می‌گوید و حدود توانایی روش تجربی را تعیین می‌نماید.
- ۲۱۳ ۲ «موجودات کاملی هستند عاری از ماده و قوه، زیرا جملگی مجردند و فعلیت تمام دارند و در نهایت کمال ممکن‌اند و ...».
- ۲۱۴ ۲ مقصود فلاسفه از فطرت اول، همان حالت عادی ما در برخورد و تماس با امور و مسائل زندگی هر روزه است.
- ۲۱۵ ۴ در قرن یازدهم میرداماد، فلسفه‌ی ابن‌سینا را به روش اشاراتی تفسیر کرد.
- بررسی سایر گزینه‌ها:**
 (۲) متفکران مسیحی در آغاز قرون وسطی با افلاطون و نوافلاطونیان آشنایی داشتند، در نتیجه گرایش اصالت عقلی نداشتند.
 (۳) در قرن ۱۲ آثار ابن‌سینا و ابن‌هیثم در آکسفورد توسط راجر بیکن شرح می‌شد.
 (۴) آشنایی متفکران مسیحی با افکار فیلسوفان مسلمان در قرن ۱۲ و ۱۳ صورت گرفت.
- ۲۱۷ ۳ در قضایایی که دو جزئی هستند (مثل مرغابی هست)، موضوع ماهیت (چیستی) است، تصور از ماهیت با تصور وجود طبق اصل مغایرت وجود و ماهیت در ذهن متفاوت است.
- ۲۱۸ ۴ ممکن‌الوجود است که می‌تواند موجود و معدوم گردد. ممکن‌الوجود بالغیر نداریم. واجب‌الوجود بالغیر و ممتنع‌الوجود بالغیر همان ممکن‌الوجود بالذات هستند.
- ۲۱۹ ۴ این اصل از بدیهیات اولیه است که نه اثبات‌شدنی است و نه انکارشدنی؛ یعنی هرگونه تلاشی در جهت اثبات عقلی یا تجربی آن، مستلزم استفاده و قبول آن است.
- ۲۲۰ ۴ سنت در زبان قرآن همان قانون است، که بیانگر اصل سنخیت در جهان هستی است.
- ۲۲۱ ۱ بحث حدوث از طرف متکلمان مطرح می‌شود. آن‌ها معتقدند که تنها قدیم خداست و هر چه غیر اوست (ماسوی) همگی حادث‌اند.
- ۲۲۲ ۳ علیت در معنای عام، علت ناقصه است که به معنی هر نوع وابستگی وجودی میان دو چیز است.
- ۲۲۳ ۴ کلمه‌ی «باید» نشان‌دهنده‌ی ضرورت است و ضرورت از اصل وجوب علمی و معلولی استنباط می‌شود.